

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 6 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Seien-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri pošt. čerk. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Prava zarota

Po vseh znamenjih sodeč, je v naši banovini napočila doba pravcate revizije nacionalne in državljanske vzgoje naše šolske mladine. Poročila, ki jih sprejemamo dan za dnem od zaskrbljenih domoljubov-roditeljev in učiteljev, navajajo o tem temnem početju toliko gorostanosti, da mora priti misleč človek do prepričanja, da neke zlohotne sile namenoma in po načrtu uničujejo vse, kar se je v zadnjih 18 letih v tem pogledu zgradilo in doseglo. Kakor na komando se rušijo načela domoljubne vzgoje in pri tem se običajno opaža zagrizenost in cinizem, ki za puhlimi frazami komaj za silo skriva svoje prave namene.

Kdor ve, kako težko je delo na pravišeritvi mišljenja naših ljudskih množic, ki so po tisočletni sili in tradiciji bile miselno tako dolgo usmerjene v tužino, bo tem višje cenil dosedanje napore naših narodnih delavcev in tem ostre je obsodil duha, ki se pojavlja, da bi pokvaril delo domoljubne in državljanske vzgoje. So ljudje, ki skušajo komaj porajajoče se jugoslovensko zavest stabiliti že v zarodku s tem, da posredno in neposredno vzbujajo odpor proti jugoslovanski ideologiji in jo postavljajo v nasprotje s slovenstvom. Kar bi ušegnilo prispevati k mirnemu sožitju in medsebojnemu spoštovanju, je proglašeno za narodni greh in izdajstvo nad slovenstvom. Dosedanje delo v tem pravcu se označuje kot škodljiv uničarizem in protijudski fašizem, ki ga je treba iztrebiti. Na tako pripravljeni njevi bi tem bohotneje poglano novo seme nesloge in sovraštva.

Pobuda za to herostratsko početje prihaja po vsej verjetnosti iz nekih central ter marsikje nahaja strastne in goreče izvrševalce. Ta gonja proti jugoslovanski zavesti se čisto poslužuje slovenske narodne krinke in je ponekod dosegla tako mero, da se mladini naravnost postavlja antiteza: Slovenija proti Jugoslaviji. S tem je zdravi razvoj zavrt in prišli smo zopet globoko v one prilike, ko je Slovenec moral biti nasproten državi in nasilstvu, ki ga je le-ta izvajala nad našim življenjem. Naš človek je bil naučen, da od države prihaja samo zlo in da se v njej odloča vse brez njega in proti njemu. To stališče, ki je bilo premagano že s samim dejstvom osvobodjenja in uedinjenja, bi hoteli nekateri vsiliti Slovincem tudi še po 18 letih svobode in narodne države. In kadar n egre naravnost, mora iti po ovinkih: vodi se borba proti osnovni ideji naše državne in nacionalne zajednice.

To protinarodno ideologijo zastopajo in širijo večinoma ljudje, ki v našem javnem življenju nikoli niso nič pomenili, ki so vedno skakali od enega svetovnega nazora k drugemu in ki so vedno pripravljani biti nekim gospodarjem za rablje, biriče in priganjance. Dobrodošli so, ker se jih gospodarji lahko otresejo vsak čas, češ da nikoli niso bili njih idejni pristaši, potemtakem pa da vsaka odgovornost le na njihovih osebnih pokvarjenost in neznačajnost.

Ta izgovor se tudi najčesteje čuje, ako v pogovoru s kakim poštenim političnim nasprotnikom pade eno ali drugo ime, čegar nosilec se hoče posebno proslaviti v boju za iztrebljenje jugoslovenskega domoljuba in državljanske zavesti. Te vrste opravilne so samo donesek k davno ugotovljenemu dejstvu dvoreznosti politikov, ki so sposobni se danes cediti od jugoslovenskega patriotizma, jutri pa dajati potuho najhujšemu separatizmu in rovarskemu delu svojih kretur.

Uvodoma smo omenili, da starši in pedagogi z grozo opazujejo, kako se v mlada srca vceplja mržnja do jugoslovenske misli in kako cinično se ponekod opravlja to pogubno delo. Dogajajo se primeri, ko nadzorujoči organ vpriču učence desavurira učitelja in skuša mladini vcepiti miselnost, ki je v nasprotju z vzgojnim programom naše narodne šole. Posebno pa je izbruhnilo sovraštvo proti Sokolu, ki je naša najodličnejša domoljubna organizacija. Ker temne sile ne morejo zagospodariti nad njim, mu skušajo na vsakem koraku škodovati s tem, da bi ga omrzili mladini.

Vsa naša javnost je bila priča strahotnega izbruha te temne miselnosti o priliki zadnjega javnega nastopa ljubljanske srednješolske mladine. Za par domoljubnih pesmic, ki jih je bila mladina zapela po končanem telovadnem nastopu, je kar deževalo hude graje in pesem sokolskih legij je bila proglašena za protislovensko in protijudsko fašistično popevko. Nacionalno navdušenje in jugoslovenski nacionalizem naše najmlajše inteligence so skušali denuncirati kot nekako zločinsko zaroto, da celo proglasiti za protidržavno dejanje! Namen je bil jasen: mladina naj bi se čutila osramočeno, naj bi mislila, da ni lepo, ni dostojno, temveč grdo in celo sramotno verovati v jugoslovensko misel.

Komu naj to služi? Se vedno verujemo, da je bil prostor, kjer so mogli biti objavljeni ti zločinski napadi, zloabljen. Se vedno smatramo, da je tu-či na črni strani človeške politične

GROF CIANO O MEDNARODNEM POLITIČNEM POLOŽAJU

Ekspoze italijanskega zunanjega ministra v poslanski zbornici o stališču Italije do vseh važnejših evropskih problemov

RIM, 13. maja k. V poslanski zbornici, ki že dva dni razpravlja o proračunu zunanjega ministrstva, je zunanji minister Ciano danes popoldne podal daljši ekspoze o italijanski zunanji politiki in o najvažnejših mednarodno političnih dogodkih v poslednjih mesecih. Za njegov govor je vladalo zelo veliko zanimanje. Galerije in lože so bile nabito polne.

Italija in Društvo narodov

Grof Ciano je v svojem govoru takoj spočetka opozoril na to, da Društvo narodov še vedno ni priznalo aneksijske Abesinije po Italiji. Za priznanje se Italija sicer nikoli ni potovala, ker ga smatra koncem koncev za formalnost, za kakršno se realistična fašistična politika niti ne zmeni. Na drugi strani je cela vrsta narodov dejansko in formalno priznala italijanski imperij ter tako še prav posebej izrazila svoje prijateljstvo napram Italiji. Italijansko stališče napram Društvu narodov ostane slej ko prej nespremenjeno in je odvisno od tega, kaj bo storilo Društvo narodov samo. Na vesti o bližnji reformi Društva narodov se Italija ne zanaša, vendar glede teh reform ni docela skeptična, čeprav sama zanj ni pripravila nikakih načrtov.

Italijansko stališče napram španski državljanski vojni, je nadaljeval grof Ciano, je prišlo najbolj do izraza v italijanskem priznanju Francovega režima. Tri petine španskega ozemlja in velika večina španskega naroda je v taboru Francovih nacionalistov. Tega ni mogoče prezreti. Nas ne bodo preplašile niti periodične ofenzive nekih listov. Poslednji dogodki se bodo lahko ocenili še le v luči zgodovinskih dognani, ne pa po poročilih raznih nesposobnih listov. Zgodovina bo dokumentirala da so se italijanski prostovoljci na tujih tleh zmagovito borili, da so tam dosegli višek svojih sposobnosti, da so prav sedaj pokazali največjo zvestobo napram svojim junaškim tradicijam.

Os Rim—Berlin

Glede nevarnosti, da bi se Evropa razdelila v dva sovražna tabora, je poudaril, da se je Italija zmerom prizadevala za mir v Evropi, še posebej pa je skušala posredovati med državami, ki so v poslednji svetovni vojni zmagale ali pa bile premagane. Tudi ustanovitve osi Rim—Berlin nima naloge, da bi evropske narode razdelila v dve po idejah in interesih ločeni skupini. Na tej osi ni nič zagonečnega ne odvratnega. Nasprotno ustvarja nemško-italijansko politično sodelovanje nove možnosti za zblizanje narodov, tudi takih, ki si doslej niso bili v prijateljskih odnosih.

Rimski protokoli temelj odnošajev v srednji Evropi

Rimski protokoli pomenijo pomemben element za ravnotežje v centralni Evropi. Beneški sestanek je razočaral vse one, ki so pričakovali, da se bo odnos med Avstrijo in Italijo v Benetkah kakorkoli spremenil, posebno pa glede na razmerje med Avstrijo in Nemčijo. Kaj takega Italija nikoli ni nameravala izvesti, a tudi v Avstriji si tega niso mogli želeli.

Prijateljstvo z Madžarsko zavzema vedno širši obseg. O tem pričajo tudi velike priprave, ki se vršijo v Budimpešti za sprejem italijanskega vladarja.

Nenormalni odnošaji do Anglije in Francije

Med Italijo in Anglijo dne 2. januarja sklenjeni gentlemen's agreement ni prinesel zaželenega pomirjenja. Nasprotno se je kmalu nato povečala napetost med obema državama. Italiji se je očitalo, da je postala nedostopna glede na razorožitev. Italija po propasti razorožitvene konferenec nikomur ne dopušča pravice, da bi ji določila njeno stališče glede na njeno oboroževanje. Italija si sama pridržuje pravico, da v tej stvari ukrene, kakor se ji zdi potrebno in primerno.

Tudi napram Franciji so italijanski odnošaji v nekakem nenormalnem stanju. Francosko diplomatsko zastopstvo v Rimu še zmerom ni uredilo svojega odnosa napram italijanskemu dvoru in vladi. Kakor znano, je italijanska vlada odredila, da morajo v bodoče diplomatska zastopstva tujih držav v svojih akreditivnih listinah imeno-

fronte toliko treznosti in občutka odgovornosti, da se bo našel nekdo, ki bo dejal: »Nehajmo!« Da, nehajmo! Ali ne vidite, da služite ne sebi, ne svoji politiki, temveč nekomu drugemu, če podirate pozitivne vrednote v izoblikovanju naše mlade generacije in s tem odpirate vrata negativnim? Ali ne veste, da bo tudi vas pogoltnilo, ako propade jugoslovenska ideja? Ali se ne spominjate, kako smo Slovenci edino mogli doseči osvobodjenje le s tem, da smo na ves glas kričali, da smo del enega edinega jugoslovenskega naroda, sinovi ene matere s Hrvti in Srbi? Vi razlagate danes jugoslovenstvo drugače. Toda, če bi prišla sila nad nas vse, tudi vi bi se vrnili k pesmi naše nacionalne mladine, tudi vi bi našli utehe v klicu »Zovi, samo zovi...«

V naših rokah se množijo dokazi za divjanje proti osnovni nacionalni misli in povsem jasno je, kje je zločinska zarota proti nacionalni samozavesti našega naroda in kdo nastavlja sekiro naravnost na korenine države.

vati italijanskega vladarja kralja in imperatorja. Francoska vlada se za tak naziv italijanskega vladarja doslej še ni odločila. V ostalem ni bistvenega vprašanja, spričo katerega bi šla francoska in italijanska pota narazen. Pričakujemo, da bo francoska vlada svoje stališče prilagodila našemu novemu položaju.

Italija se ne bo udeležila konference o zapadnem paktu

Ker se tiče italijanskega stališča napram novemu Locarnu, je Italija pripravljena obnoviti ta pakt in znova sprejeti vse obveznosti, ki so zanj izhajale iz starega pakta, toda pod pogojem, da se prvotna struktura lokarnskega pakta bistveno spremeni. Belgiji je Italija zagotovila, da ji je pripravljena enako kakor Nemčija, Francija in Anglija pripravljena jamčiti njeno neodvisnost ter varnost na njenih mejah brez vsakih nasprotnih belgijskih obveznosti. Konference o zapadnem paktu se italijanska vlada ne bo udeležila, dokler ne bo smatrala, da je to vprašanje dozorelo in da so priprave za sklenitev tega pakta dovedle do kakih konkretnih uspehov.

Grof Ciano je nato obeh tudi zboljšanje odnošajev z Jugoslavijo na osnovi beograjskega pakta, pojasnil svoj obisk v Tirani in omenil razgovore, ki jih je imel lani v Milanu s turškimi zunanjim ministrom Ruždij Arasom.

Zbornica je izvajanja italijanskega zunanjega ministra sprejela z aplavzom ter nato soglasno odobrila proračun ministrstva za zunanje zadeve.

Fašistična korporacijska skupščina

Rim, 13. maja. k. Kakor poročajo listi, bo o binkošti tretja letna skupščina

Po kronanju v Londonu

Kraljevski par v severnih londonskih predmestjih Navdušene ovacije prebivalstva

LONDON, 13. maja d. Še ob 2. zjutraj je bilo zelo živahno po londonskih ulicah, vendar so se ljudje začeli počasi razhajati. Danes samo še izobešene zastave pričajo o večerjanih svečanostih. Ulice so vse pokrite s papirjem, raznimi letaki in objavami.

Kralj in kraljica sta danes kmalu po 14. krenila iz buckinghamske palače po ulicah, ki so še vedno v znamenju kronanjnih svečanosti, da obiščeta severna predmestja Londona. Avto z vladarskim parom si je komaj mogel utreti pot pri izhodu iz buckinghamske palače, tako gosta je bila množica, ki se je tamkaj zbrala. Kralj in kraljica sta vidno zadovoljna odzdravljala vzklikom navdušenega prebivalstva.

Prihod kraljevskega para v severna predmestja Londona je bil sprejet z nepisanim navdušenjem. Čeprav je bil kraljev avto spremljal tovorni avto, v katerem je bilo polno redarjev, je velika množica od silnega navdušenja prebila policijske kordone, obkolila kraljev avtomobil ter vzklikala kralju in kraljici. Le z največjo težavo se je policijskim oddelkom posrečilo potisniti množico v primerno razdaljo. Vse hiše v ulicah, kjer je vozil kraljev avto, so bile okrašene z zastavami. Hiše, ki so bile na zunanaj najskromnejše, so se posebno odlikovale s svojimi dekoracijami. Na oknih in v ložbah so bile velikanske slike kralja Jurija in kraljice Elizabete, na njih pa napis: »Živel naš vladarski par! Naj vlada dolgo vrsto let!«

Važni diplomatski razgovori

London, 13. maja. d. Številni državniki, ki so se zbrali v Londonu, niso porabili prilike za razgovore samo z angleškimi državniki, temveč tudi za razgovore med seboj, kar je samo po sebi umovno. »Daily Telegraph« piše, da je angleška vlada sicer zaradi španske državljanske vojne precej zaposlena, vendar pa ne zanemara dogodkov v srednji Evropi. Na angleške ministre je napravilo velik vtis dejstvo, da obračajo sedaj male države svoje oči v Anglijo. V srednji Evropi prevladuje čim dalje bolj prepričanje, da se os Berlin—Rim ne more smatrati kot sredstvo za konsolidacijo, pač pa nasprotno bolj kot nevarnost. V Podunavju je tudi pričelo vprevladovati mnenje, da je Francija sedaj preveč zaposlena s svojimi notranjimi vprašanji, zaradi česar ne more biti več kakor doslej odločilni činitelj za urejanje evropskega ravnotežja, zaradi česar je francoski zunanji minister Delbos izkoristil obisk v Londonu za obrazložitev podunavskim državljanom, da je Francija danes mnogo močnejša, kakor pa splošno menijo. Delbos je razpravljal v Londonu z angleškimi ministri tudi o okoliščinah za sklenitev novega zapadnega evropskega varnostnega sistema in o možnosti splošnega gospodarskega pomirjenja.

Neville Chamberlain pri knezu Pavlu

London, 13. maja. AA. Ob 18. je Nj. Vis. knez namestnik Pavle sprejel v buckinghamskem gradu finančnega ministra in prvaka angleške konservativne stranke Nevilla Chamberlina.

Kaj pripravlja Italija

Parizu pričakujejo izstop Italije iz Društva narodov in še tesnejše sodelovanje med Rimom in Berlinom

Paris, 13. maja. r. V tukajšnjih političnih krogih so zbudile veliko pozornost vesti o binkoštnem sestanku Hitlerja in Mussolinija, ki naj bi bil po enih verzijah v Benetkah, po drugih pa v Berchtesgadamu. Tako uradni krogi v Rimu kakor v Berlinu te vesti demantirajo kot docela netočne. Kar se tiče posebnega vjaka, ki bo v soboto vozil iz Nemčije preko Avstrije v Italijo, sicer zatirajo, da bo z njim odpoval pruski ministrski predsednik Göring po svojo ženo ki se mudi še dalj časa v Italiji, priznavajo pa, da se bo Göring pri tej priliki ustavil v Rimu, kjer bo imel ponovne razgovore z Mussolinijem in zunanjim ministrom Ciano. Pri tej priliki bodo nadaljevali že pri zadnjem Göringovem obisku v Rimu načete razgovore, ki se nanašajo na stališče do Španije in na tesnejše gospodarsko sodelovanje med Rimom in Berlinom. Ker ti razgovori pri prvem sestanku niso imeli pričakovane uspeha, je bil tudi odgojen prvotno za 9. maj napovedani obisk nemškega vojnega ministra generala Blomberga, ki bo obiskal Rim še le 28. t. m. V Rimu zanikajo vesti, da gre za sklenitev vojaške svezve med Nemčijo in Italijo, pač pa bo imel general Blomberg, ki ga bo spremljalo več članov nemškega generalnega štaba, razgovore s italijanskim generalnim štabom o sličenem sodelovanju, kakor obstoja še med generalnima štaboma Francije in Italije.

Kljub temu sodijo v pariških diplomatskih krogih, da pripravljata Rim in Berlin novo presenečenje. Neprestani medsebojni obiski nemških in italijanskih državnikov in česti razgovori v Rimu kažejo na to, da pripravljata italijanska diplomacija novo akcijo.

V poučenih krogih sumijo, da se pripravljata sedaj Italija na definitivni izstop iz Društva narodov. Po mnenju italijanske vlade ni pričakovati, da bi Društvo narodov pogazilo svoja lastna načela in priznalo aneksijske Abesinije s strani Italije. Na drugi strani se v italijanskih krogih mnenja, da se je politika osi Rim—Berlin še tako nevrtila, da Italiji sprito sedanje tesnega sodelovanja z Nemčijo Društvo narodov sploh ni več potrebno. Razen tega Italija sprito stališča, ki ga zavzemajo Francija, Anglija in Rusija, ne bi imela več tolikega vpilva v Zenevi, kakor ga je imela nekdanj. Zelo smatra za najumestnejše, da se odrese vseh zenevskih obveznosti in v skladu z Nemčijo nadaljuje svojo politiko izven Zeneve in proti njej.

Zrtve Abesinije

Rim, 13. maja. k. Centralni vojaški statistični urad je danes objavil statistiko, po kateri je bilo v aprilu ubitih v Abesiniji 73 italijanskih delavcev. Od 1. januarja 1935. do 30. aprila 1937 je bilo ubitih ali pa so je ponesrečilo 1124 italijanskih delavcev.

di z angleškim finančnim ministrom Chamberlainom, popoldne pa z zunanjim ministrom Edenom, s katerim bo razgovore nadaljeval jutri.

Edena je obiskal tudi nemški vojni minister maršal Blomberg.

Dr. Hodža je imel danes tudi kratek razgovor z avstrijskim zunanjim ministrom dr. Schmidtom.

Schachtova misija v Parizu

Pariz, 13. maja. d. »Petit Journal« piše, da bo dr. Schacht ob svojem bližnjem obisku v Parizu vsekakor poizkušal ustvariti ugodne okoliščine za zaključitev novega zapadnega pakta, ker je za Hitlerjeve srednje-evropske načrte neizogibno potreben. Nemčija bi rada dosegla z zapadnimi silami trden sporazum in je zato primerno izpremenila tudi svojo politiko glede Španije. Gre ji za to, da bi Francija in Anglija ne razdražila preveč. Francoska vlada bi se gotovo ne branila pričeti pogajanj z Nemčijo o novi lokarnski pogodbi, vendar bi bila pripravljena storiti to samo tedaj, če bi se vršila v okviru kolektivne varnosti in načel Društva narodov. Ti pogoji bi mogli predstavljati bistveno oviro, ker se je Hitler doslej vedno izogibal pogajanjem na tej podlagi. Nemčija si želi zavarovati zapadne meje, da bi imela proste roke v Podunavju.

Nova diplomatska zastopstva v inozemstvu

Beograd, 13. maja. AA. Ustanove se odpravnost poslov kraljevine Jugoslavije v Teheranu, generalni konzulat v Aleksandriji in generalni konzulat v Rotterdamu.

Uredba o bratovskih skladiščih

Beograd, 13. maja. p. V finančnem ministrstvu se je danes dopoldne sestel gospodarsko-finančni komite ministrov. Razpravljal je o uredbi, s katero se ima na novo urediti bratovske blaginje. Načrt uredbe bo moral potrditi še ministrski svet.

Protiangleški izgredi na Irskem

De Valera se je na seji zbornice onesvestil — Razstrelitev spomenika kralja Jurija II. v Dublincu

Dublin, 13. maja w. V irskem parlamentu razpravljajo že tri dni o novi irski ustavi. Danes se je pričela podrobna razprava o posameznih ustavnih določilih. Kakor znano, nova ustava niti z eno besedo ne omenja angleškega kralja in britanske imperije. Današnji seji je prisostvoval tudi predsednik vlade de Valera, ki pa je nenadno dobil živčni pretes. Padel je s sedeža in se onesvestil. Zdravniki so ugotovili, da je njegovo stanje zelo resno. Zaradi velikega razburjenja je bila seja odgodena. De Valera je v poslednjem času delal noč in dan in je bil danes že popolnoma izčrpan.

V mestu so se pa nadaljevale demonstracije proti Angliji. Ob 8. je bil s peklenskim strojem porušen spomenik kralja Jurija II. Eksplozija je med prebivalstvom v bližnjih ulicah, kjer je bilo razstreljivo

šip, povzročila veliko paniko. Čuli so jo tudi v okolici mesta. Policija je takoj vrnila preiskavo ter je v okolici spomenika našla mnogo municije in orožja. Arretirane so bile tri osebe, ki pripadajo republikanskemu udruženju. Menijo, da je atentat na spomenik posledica prepovedi nacionalistične manifestacije, napovedane za torek, pri kateri naj bi protestirali proti kronanju angleškega kralja za kralja Irse.

Danes je tudi okrog 400 republikancev na demonstrativen način zažgalo angleško zastavo. Takoj po tem dejanju so se razvele nove demonstracije in je nastala že nevarnost, da se bodo razširile na vse mesto kakor predčerašnjim, policija s tanki in na konjih pa je nemudoma intervenirala. Irski republikanci so vzklikali proti angleški vladi in kralju, češ, da sta ignorirala črna smrt.

Madžarska in Mala antanta

Madžarski ministrski predsednik o možnosti sodelovanja med Madžarsko in državami Male antante

Budimpešta, 13. maja. d. Ob zaključku proračunske debate je včeraj v poslanski zbornici min. predsednik Daranyi označil kot cilj madžarske zunanje politike neprestano prizadevanje za interese pravega mira. Ta politika pomeni predvsem brezpogojno ohranitev preizkušenih prijateljev ter sistema rimskih protokolov. Neizpremenjeno in tesno sodelovanje Madžarske z Avstrijo in Italijo je bilo potrjeno z nedavnim obiskom predsednika avstrijske zveze republik, prihodnje dni pa bo z obiskom italijanskega kralja v Budimpešti. V enaki meri vzdržuje Madžarska odkritosrčno prijateljstvo z Nemčijo, ki je zgrajeno na skupnih interesih ter je bilo že praktično preizkušeno. Madžarska zunanja politika ne izključuje pri gojitvi in poglobljanju obstoječih prijateljev gospodarskega ali drugega zblizanja z drugimi državami v duhu obstoječih dogovorov. Madžarska je pripravljena proučiti vse predloge, ki se tičejo sodelovanja podunavskih držav pod pogojem popolne enakopravnosti ter jamstva za zaščito madžarskih manjšin. Brez zadovoljive ureditve položaja madžarskih manjšin se normalno razmerje med Madžarsko in Mala antanto ne more razviti. Madžarska vlada je v zadnjih letih ponovno opozorila svetovno javnost na manjšinski vprašanje ter že tudi pred Društvom narodov ponovno opozorila na sedanji nevarni položaj madžarskih manjšin. Madžarska je pripravljena izvajati konstruktivno zunanjo politiko ter ne zahteva zase ničesar drugega kakor priznavanje upravičenosti njenih naravnih zahtev, predvsem vojaške enakopravnosti.

V notranjem političnem pogledu je podarjal min. predsednik Daranyi, da vlada v Madžarski popoln mir in red in da bi bil vsak poizkus vzpostaviti diktaturo nesmiseln. Reformo volilnega reda bo brezpogojno še letos predložil parlamentu.

Listi so že objavili podrobni program obiska italijanskega kralja v Budimpešti od 19. do 22. maja. Ob tej priliki bo imel italijanski zunanji minister Ciano važne razgovore z min. predsednikom Daranyjem in zunanjim ministrom Kaho. V političnih krogih so mnenja, da bodo govorili o uspehu Mussolinijevih sestankov s dr. Schuschniggom v Benetkah, temeljito pa bosta proučena tudi novo razmerje med Italijo in Jugoslavijo in možnosti zblizanja odnosa med Madžarsko in Jugoslavijo, čegar končni cilj naj bi bila zaključitev bilate-

ralne pogodbe med obema državama. V Budimpešti nikakor ne upajo v lahko rešitev tega vprašanja. V zvezi s tem beležijo listi tudi mnenje »Českega Slova« o namerah Madžarske, da odpove vojaške določbe trianonske pogodbe. V Budimpešti izjavljajo slej ko prej, da madžarska vlada nima namena enostransko odpovedati vojaških določb mirovne pogodbe.

... in oborožitve Madžarske

Glede na londonske vesti, da je Madžarska neoficijsko sporočila državam Male antante, da namerava odpovedati vojaške določbe trianonske mirovne pogodbe, je objavilo »Česke Slova«, da Mala antanta ni prejela takega madžarskega sporočila. Mala antanta je v ostalem pripravljena razpravljati z Madžarsko o vprašanju oborožitve, če pa bi se Madžarska samovoljno znebila obveznosti mirovne pogodbe, je odločena postopati v tem primeru enotno. Mala antanta bi bržkone izjavila, da se prav tako ne smatra vezana z nekaterimi mednarodnimi obveznostmi, ki so ji bile naložene s pogodbo. »Česke Slova« izjavlja, da bi bila enostranska ureditev razorožitvenega vprašanja po Madžarski sprejeta v državah Male antante z obžalovanjem, toda s popolnim mirom, ker se njene države popolnoma strinjajo v tem, kako bi bilo treba reagirati na tak madžarski ukrep.

Eckhardt za zblizanje držav v Podunavju

Pariz, 13. maja. d. Ameriški novinar Ravagh je objavil v pariškem »Souru« razgovor z voditeljem madžarske stranke malih poljedelcev, poslancom dr. Tyborjem Eckhardtom, ki je izjavil, da se Češkoslovaška in Madžarska morata zblizati, ker sta obe navezani druga na drugo. Eckhardt je izrazil svoje zadovoljstvo, ker je zopet vzpostavljeno ravnotežje in sicer v Evropi z angleško oborožitvijo. V Podunavju pa z novo orieniacijo sosednih držav. Treba je odpraviti bolesta stremjenja po diktatorski oblasti, ki se pojavljajo tudi v Podunavju, kar končno mora zmagati čista in trezna realnost interesov podunavskih držav. Pri tem je Eckhardt tudi poudaril, da je prišlo že tako daleč, da predstavlja Madžarska v gospodarskem pogledu nemško kolonijo. Zato je tem bolj potrebno zblizanje podunavskih držav, zlasti Avstrije, Madžarske in Češkoslovaške.

Beležke

Aretiran atentator

Glavni organ JRZ »Samouprava« z dne 13. maja objavlja sledečo izvirno vest svoje pariškega dopisnika: »Veliki informativni pariški listi objavljajo na prvih straneh senzacionalne naslove s podrobnimi poročili o aretaciji terorista Stjepana Marušića, enega od glavnih sodelavcev Ante Pavelića. Aretacija je bila zelo tajinstvena. Izvršena je bila pred tremi dnevi. Očitno je, da je o njej informirala pariški tisk sama policija na izrečno željo francoske vlade. Najbolj obširno poročilo o aretaciji objavlja pariški »Petit Parisien«, ki pravi med drugim: »Komisar za javno varnost Bizet je te dni aretirati moža, katerega aretacija bi bila 1934 prava senzacija. Po tragediji v Marseju, katere žrtve sta bila blagopokojni kralj Aleksander in zunanji minister Barthou, se je posrečilo teroristu, ki je pri atentatu odigral gotovo vlogo, pobegeti pred vsem zasledovanjem mednarodne policije. Nedavno se je zopet pojavil v Parizu in se nastanil v nekem mirnem hotelu latinskega okraja. Izgleda, da je imel neko mračno nalogo povodom svedčnosti v Londonu. Pri preiskavi v hotelu so našli pri njem nekaj skritih bomb.«

Pred proslavo obletnice majske deklaracije

Mariborski »Slovenski gospodar« poroča iz Sv. Marjete na Dravskem polju, da imajo tam za letošnji majnik dva mlajša. »Res prav narodni fantje in možje so postavili prvi majnik mlajš s slovenskimi in državni zastavami. Ta mlaj stoji kot spomin 20-letnice majske deklaracije. Kakor hitro so zagledali JNS-arji ta mlaj, so takoj postavili kake tri metre proč drugega, ki je mnogo višji in ima samo državne zastave. Najbrž stoji ta mlaj kot spomin na drugo obletnico petomajskih volitev. Pri postavljanju mlajja je pomagal človek, ki je pustil pred leti z žandarji odstraniti slovensko zastavo, ki je vihrala z zvoničar v proslavo dr. Korošičevega rojstnega dne. JNS-arje bo še danes v oči majska deklaracija.«

Zopet atentat na evharistični križ

V noči od srede na četrtek so razrušili neznani storilci z dinamitom evharistični križ, ki je stal na razvalinah Malega gradu v Kamniku. Velik lesen križ, stoječ na masivnem podstavku, je skoraj docela razneslo na drobne kosce. Orožništvo je takoj pričelo s preiskavo in našlo nekaj metrov vižgalne vrvice, s katero so neznanci zažgali dinamit. Storilci so pobeželi in ni za njimi še nobenega sledu.

JRZ ne ve, kaj je hrvatsko vprašanje

V Novski se je sestel sreški odbor JRZ na konferenco, kjer je bil glavni govornik senator in zemski odvetnik dr. Kotur. V svojem govoru je poveljeval zasluge vlade za izboljšanje gospodarskega stanja in obširno razpravljal o političnem položaju. Po njegovem mnenju vlada danes v naši državi popolna svoboda, ker lahko vsakdo govori in piše, kar hoče. Nato je prešel na »takozvano hrvatsko vprašanje« kakor pravi »Samouprava« v svojem poročilu. Pustil je vprašanje, »kaj naj bi bilo hrvatsko vprašanje in v čem je njegova vsebina. Ako obstoji zmisel tega vprašanja v načinu vodstva državne politike, potem pač ni nobene ovire, da se to vprašanje takoj uredi. Žal se vodstvo hrvatskega kmetijskega pokreta v tem pogledu do danes še ni izjavilo. Zaradi tega se prav za prav sploh ne ve, v čem obstoji zmisel hrvatskega vprašanja.« Navzlic temu pa je g. Kotur prepričan, da bo skoraj prišlo do ureditve hrvatskega vprašanja.

Tout comme chez nous

V »Seljačkem domu«, glavnem glasilu bivše HSS, je napisal narodni poslanec Novosel uvodnik o komunizmu med hrvatskimi kmeti. Uvodoma ugotavlja Novosel, da so govorice o nekem širjenju komunizma med hrvatskimi kmeti otročje brbljanje, ali pa groževanje. Ostro zavrže glasilo zagreških klerikalcev »Hrvatski Straz«, ki objavlja od časa do časa senzacionalne članke o nekakem komunističnem pokretu po hrvatskih vaseh. »Komunistov v hrvatskih vaseh ni, res pa je, da proglašajo za komuniste najboljše člane HSS razni župniki, ki se ne razumejo z narodom in ustanavljajo razne organizacije, kakor »Katališko akcijo«, preko katerih se hočejo vsiliti hrvatskemu narodu za voditelje. Proti verskim organizacijam nimamo Hrvati nobenih pomislekov. Ne moremo pa dopustiti, da bi poskušali preko njih priti do politične moči razni nepoklicani samozvanci. »Hrvatski Straz« bi svetoval, naj ne išče komunistov tam, kjer jih ni.«

Savez zemljoradnika

Ambiciozni bosanski odvetnik in voditelj tamošnjih zemljoradnikov dr. Branko Čubrić, ki se je nedavno predstavljal jugoslovanski politični javnosti kot mož, ki bo preko noči uredil hrvatsko vprašanje, si je sedaj postavil novo nalogo. Predlagal je namreč vodstvu Saveza zemljoradnika, naj spremeni svoje ime v Srbska zemljoradniška stranka. Predlog je izzval mnogo komentarjev in ga v vrstah zemljoradnikov niso sprejeli s posebnim veseljem. Z velikim navdušenjem pa ga je pozdravil zagrebski »Obzorje«, kakor sleherni akcijo za poglobitev razlik med posamezniki deli našega naroda. Ves vzhičen hči priporoča ta predlog voditelju zemljoradnikov Joci Jovanoviću, češ da bi pomenil samo priznanje obstoja tega stanja. Saj nismo zemljoradniki itak nikjer več prištevali, kakor med Srbi. Savez zemljoradnikov je že leta sem stran, sestavljena samo iz srbskih prišteval. Ako želi imeti tesnejše odnose z bivšo HSS, potem mora prevzeti novo ime in postati Srbska zemljoradniška stranka, ker bo s tem priznal, da se njegov delokrog ne more razširjati tudi na hrvatske kmete. Na ta način bo tudi v naprej izključen vsak spor z bivšo HSS, ki deluje kot kmetijska stranka samo v okrilju hrvatskega naroda.«

Napačna vest

V sredo, dne 12. t. m. smo objavili brzojav iz Sarajeva, da se bo vršil dne 15. in 16. t. m. v Sarajevu kongres Saveza jugoslovanskih nacionalnih akademskih organizacij. Sedaj nam poročajo, da je bila to po-

Poostrena zaščita časti prezidenta ČSR

Praga, 13. maja. d. V načrtu novega kazenskega zakona, ki ga sedaj proučuje vlada, je bil sprejet z malenkostnim izpremembam tuj § 118 zakona za zaščito države, ki se glasi:

Član bivše habsburško-lotarinske vladarske rodbine ali pa njegov potomec, ki bi prišel brez dovoljenja vlade na češkoslovaško ozemlje ali bival na njem, ter oseba, ki bi vedela o njegovem tajnem bivanju in bi ga ne prijavila takoj varnostnim oblastem, se kaznuje s strogo ječo od 6 mesecev do enega leta.

Razjakitve prezidenta republike so v narobi izvršena v kaznivih dejanjih proti republiki in se ta § 122 glasi:

Kdor žali čast prezidenta republike ali njegovega namestnika, se kaznuje z zapo-

rom ali težko ječo 8 dni do 6 mesecev. Če zakrivi tak zločin s tiskovino ali razširjenjem pismom, na zborovanju ali pred množico, direktno pred prezidentom, oziroma njegovim namestnikom, ali morda pred dvema ali več ljudmi, ali pa s telesno poškodbo prezidenta republike oziroma njegovega namestnika, se kaznuje s težko ječo od enega meseca do enega leta.

Velikega političnega interesa je § 131 narobi, ki govori o žalitvi tuje države. Kdor oaromoti grb ali zastavo tuje države ali pa sliko kakoga poglavarja tuje države, se kaznuje z ječo od 8 dni do 6 mesecev, če zahteva to vlada države, ki je bila prizadeta, v kolikor obstaja v tem pogledu recipročnost postopanja.

Nova polemika med Beogradom in Zagrebom

O pravoslavni Veliki noči smo objavili glavno vsebino dr. Mačkovega razgovora z urednikom beogradskega »Vremena«, v kateri je zelo odkrito povedal, da na kak sporazum še dolgo ni misliti in da Hrvati ne mislijo pristati na nobeno delno ureditev hrvatskega vprašanja, temveč zahtevajo integralno izpolnitev vseh svojih zahtev. Vtis tega razgovora je bil v beogradske politične krogih zelo težak in z beogradske strani na dr. Mačkov intervju skoraj pol meseca ni bilo nobenega odgovora.

Sedaj se je v »Politiki« končno objavila anonimni demokratski voditelj, ki izjavlja, da združena opozicija ni mogla odgovoriti iz enostavnega razloga, ker ni mogla verovati v avtentičnost objavljenega razgovora z dr. Mačkom. Posebno je sumila v izvirnost izjave dr. Mačka, da govore šefi beogradske združene opozicije drugače z njim za zaprtimi vrati in drugače zopet, kadar pridejo med ljudstvo in mu tolmačijo hrvatske zahteve.

Anonimni demokrat se hujuje sedaj na dr. Mačka, da je šele tako kasno izrazil svoje nezaupanje v lojalnost šefov beogradske združene opozicije. G. dr. Maček je po mišljenju pisca očitno preslišal vse govore Ljube Davidovića in ostalih demokratskih prvakov, ki so javno izražali svoje predloge za ureditev hrvatskega vprašanja in predlagali vso potrebno proceduro za sporazum. Zahtevali pa so in še zahtevajo, da se izvrše volitve v konstituantno z naprej izdelanim in sporazumno sprejetim programom. Po njihovem globokem prepričanju bi bilo samo tako mogoče uspešno delo konstituantne in bi se samo tako preprečili v naprej ekstremistični po-

javi, ki bi sicer lahko povzročili nedogledne posledice. Končno se izreka anonimni demokrat tudi proti ideji trializma ali celo sedmih državnopravnih edinic, o katerih je čuti na raznih sestankih. »Poborniki sporazuma med Srbi niso hoteli razmišljati o stališču dr. Mačka na podlagi raznih senzacionalnih brzojav v tujem tisku, ali izjav tretjih oseb, nego so računali samo z neposrednimi in avtentičnimi izjavami dr. Mačka, v katere niso nikoli sumili, najsi so bile v glavnem izrečene za zaprtimi vrati.«

Kakor je bilo pričakovati, je Zagreb takoj odgovoril na izjavo beogradskega anonimnega demokrata. Oglasil se je »Hrvatski dnevnik«, ki naglašja, da ni dr. Maček predstavnikom beogradske združene opozicije nikoli govoril za zaprtimi vrati kak takega, kar bi bilo v protislovju z njegovimi javnimi izjavami.

Da ne bi kdo mislil, da dr. Maček pristaja na »sedem državnopravnih edinic«, objavlja »Vreme« pojasnilo iz vodstva zagrebske KDK, v katerem je rečeno: Govorilo se je o sedmih historičnih individualitetah: Vojvodini, Sloveniji, Bosni in Hercegovini, Hrvatski, Črni gori, Srbiji in Južni Srbiji, toda le v tem smislu, da bi te edinice izvolile vsaka za sebe svoje predstavnike za konstituantno, katere naj bi potem odločevala o ureditvi države.

»Vreme« še dostavlja, da po mišljenju vodstva KDK z beogradske združene opozicije ne bo mogoče nič napraviti, ker je med seboj nesložna, ker ji manjka odločnosti in jasnosti in ker v njej prevladuje inteligenca, ki je protiva sporazumu, dočim srbski seljak sporazumu ne nasprotuje.

S španskih bojišč

Dočim se pri Bilbau pripravljajo odločilni boji, na ostalih frontah ni važnejših izprememb

Bilbao, 13. maja. AA. Protiletalski topovi, ki so včeraj sestrelili dve nacionalistični letali, so dali v Larapensu pri Amorebiji zopet uničiti eno sovražno letalo. Piloti, ki je tuj državljan, in se je rešil s padalom, so ušli.

Vlada je izdala četam dnevno povelje, ki se lahko resumiira v treh točkah: Niti koraka več nazaj, zaupanje in slepa pokornostna poveljstva ter vera v zmago. Priprave svojega duha, preden grose v odločilen napad, ko vam poveljstvo izda takšno povelje.

Iz nacionalističnega tabora

Guernica, 13. maja. v. Prodiranje nacionalistov se nadaljuje. Nacionalisti cestrogaž kraje Larrauri, Gatic ter Munguijo in sicer od jugovzhoda ter zapada. Kakor se doznava, je civilno prebivalstvo že zapustilo te kraje. Nacionalisti so na jugu in zapadu zasedli goro Jeta.

Brezuspešni Francovi napadi na Madrid

Madrid, 13. maja. o. Snoci so nacionalisti nenadno pričeli napadati republikanske postojanke ob reki Manzanares v bližini madridskega vseučiliškega okraja. Skusali so

za vsako ceno priti preko reke, da bi rešili nacionalistične oddelke, ki so se zabarikadirali v vseučiliškem okraju in jih republikanci že dva tedna vztrajno oblegajo. V treh urah je bilo izvršenih okrog 10 nacionalističnih napadov, vendar pa so bili vsi po vrsti odbiti.

General Franco toži

Salamanca, 13. maja. br. Uradno poročajo, da je odpotoval v Haag bivši španski minister de Jagua kot zastopnik vlade generala Franca. V Haagu bo pri mednarodnem sodišču vložil tožbo proti Franciji in Angliji zaradi kršitve blokade ob baskovski obali in poseganja v španske teritorialne vode.

Grof Cavadonga reflektira na španski prestol

Newyork, 13. maja. o. Grof Cavadonga, najstarejši sin bivšega španskega kralja Alfonza XIII., je danes novinarjem izjavil, da se nikoli ni odrekel nasledstvenim pravicam do španskega prestola. Če ga bodo nacionalisti pod vodstvom generala Franca pozvali v Španijo, se bo vrnil v domovino in zasedel španski prestol.

ravnatelj kmetijskega kredita Tardi o kmetijskem kreditu in bivši predsednik vlade Flandin o svetovni gospodarski politiki. Konferenco bo otvoril predsednik francoske republike Lebrun.

Folklorni festival v Nici

Beograd, 13. maja. AA. Na povabilo francoskega zunanjega ministra je odpotovala danes posebna dijaška koreografska skupina pod vodstvom g. Magazinića na folklorni festival, ki bo v Nici med 15. in 20. majem. Pri tej priliki bo naša skupina izvajala ples iz vseh krajev Jugoslavije. Za te narodne oziroma stilizirane ples je napisal pesmi oziroma orkestralno spremljavo zagrebski skladatelj Boris Papandopol.

Dva mlada utopljenca iz Avstrije

Gornja Radgona, 13. maja. V torek popoldne so pasantje obmejne murskega mosta opazili ob levem bregu reke Mure na avstrijski strani v deročih valovih mrtvo truplo ženske. Avstrijsko orožništvo je sledilo toku ter na ovinku pri melanjanskem brodu izveliko utopljenko na breg. Dekle je bilo staro kakih 20 let. Truplo je že razpadalo. Identitete ni bilo mogoče ugotoviti.

Kmalu nato okrog 18. ure so valovi Mure nosili s seboj moško truplo in sicer ob desnem bregu, na naši strani. Obmejna straža je o tem takoj obvestila orožništvo v Gornji Radgoni, kateremu je uspelo izveliko truplo na breg pred železniškim mostom. Tudi to truplo je bilo že v precej razkrajajočem stanju, ker je bilo po mnenju zdravnika Dr. Vinka Čremošnika v vodi že kake tri tedne. Identitete se ni dala ugotoviti, ker ni bilo v obleki nikakih dokumentov. Pokojnik je star okrog 25 let. Obleženo je imel praznično obleko iz bombaževine sivkaste barve, svetlo srajco in temno kravato, obute pa visoke podkovane črne čevlje. Sodiijo, da sta utopljenca izvršila samomor neke v Avstriji in da sta najbrž skupno šla v smrt. Mura ju je nejeje zadržala. zdaj pa oba spet dvignila in ponesla do Radgone.

Ministrski svet

Beograd, 13. maja. p. Nocoj se je vršila seja ministrskega sveta, o kateri je bil izdan daljši komuniké, ki pravi med drugim: Notranji minister je poročal o notranje-političnem položaju. Na predlog ministra za gozdarstvo in rudnike je ministrski svet sprejel uredbo o centralnem fondu bratovskih skladnic in o rezervnih fondih glavne bratovske skladnice. Sprejet je bil nadalje predlog prometnega ministra o nabavi premoga državnih in privatnih premogovnikov za državne železnice. Na predlog prometnega ministrstva je bilo sklenjeno, da se takoj prične graditi proga Koprivnica - Varaždin. Ministrski svet je odobril kredit v znesku 2 in pol milijona za zgraditev carinarnice v Podgorici.

Na predlog ministra za telesno vzgojo naroda je bil določen poseben odbor ministrov, ki ima odobriti načrt zakona o fizični vzgoji naroda. V odboru so razen rednega ministra ministri pravde, prosvete, vojske, socialne politike ter ministra brez portfelja dr. Behmen in dr. Krek. Nadalje je bilo sklenjeno, da se bo takoj otvorilo nekaj novih pošt, med njimi pošta v Novi Cerkvi in v Kapeli v dravski banovini. Nabavilo se bo tudi 5.190 avtomatskih telefonskih aparatov za skupni znesek 1.5 milijona Din. V Skoplju se bo otvorila nova pošta Skoplje VI.

Poleg drugih sta bila določena za člana jugoslovanske delegacije na pariški konferenci interparlamentarne unije tudi senatorja dr. Albert Kramer in Ivan Mohorić.

Medparlamentarna konferenca za trgovino

Beograd, 13. maja. AA. Od 17. do 22. t. m. bo v Parizu zasedala mednarodna interparlamentarna konferenca za trgovino. Našo delegacijo bo vodil predsednik senata dr. Mažuranić. V delegaciji bo pet senatorjev in 10 poslancev. Glavni poročevalci bodo prof. Gino Olivetti, ki bo poročal o razdelitvi surovin, bivši podtajnik trgovinskega ministrstva Williams bo govoril o borodnosti zlate valjave, dr. Oton Frangeš o gospodarskih posledicah regionalnih paktov, predsednik rumunske poslanske zbornice Saveanu o kmetijstvu, bivši minister Ivanovski o možnosti kmetijske emigracije.

Jugoslovenski novinarji v Italiji

Rim, 12. maja. i. Včeraj je skupina jugoslovanskih novinarjev obiskala cerkev sv. Petra in v vatikanski muzej. Opoldne jim je minister Rocco priredil kosilo v pristanišču Ostiji. Po vrnitvi iz Ostije so si jugoslovanski novinarji ogledali šolo za podčastnike trgovinske mornarice. Skupina dijakov z bajoneti na puškah jim je izkazala čast. Nato so si novinarji ogledali kinematografsko mesto v okolici Rima. Po vrnitvi v Rim, so posetili univerzo. Rektor, bivši pravosodni minister de Franceschi, jih je priščno pozdravil in jih je vodil po vse fakultetah. Zvečer so bili gosti novinarскеga kluba.

Danes so si ogledali znamenite nove kolonije na nekdanjih močvirnih pontinjskih tleh, Littorio in Sabauda. V Sabaudi je jugoslovanski novinarje sprejel župan v novi veliki občinski dvorani, okrašeni z italijanskimi in jugoslovanskimi zastavami. Za pozdrave sta se zahvalila ravnatelj »Samouprave« Jovanović in urednik »Slovenec« Košiček.

Po vrnitvi v Rim so si gosti ogledali višjo šolo za telesno vzgojo naroda; razkazal jim jo je državni podtajnik Rizzi. Prištevnovali so vezhram, ki jih je izvajalo okoli tisoč deklic in dečkov. Nocoj ob 22. je jugoslovanski pooblaščen minister pri Kviralu Jovan Dučić priredil jugoslovanskim novinarjem na čast v poslaniških salonih sprejem.

Poljsko-francoski gospodarski sporazum

Pariz, 13. maja. k. Po političnem sporazumu, ki je bil lani o prijliki obiska poljskega maršala Rydz Smčevja v Parizu sklenjen med Francijo in Poljsko, so se med delegacijami obeh držav pričela pogajanja za ureditev raznih prejšnjih trgovinskih in finančnih vprašanj. Snoci, sta predsednika obeh delegacij parafirala sporazume, ki bodo sedaj predloženi obema vladama v končno odobritev in ratifikacijo.

Obe delegaciji sta se sporazumeli o trgovinski in pomorski prometni pogodbi, o določitvi kontingentov, o posebnem plačilnem sporazumu, o tujsko-prometni konvenciji in še o nekaterih dodatnih dogovorih. Novi dogovori bodo prihodnji teden podpisani v Parizu.

Tehnična visoka šola v Košicah

Praga, 13. maja. br. Vlada je danes predložila poslanski zbornici zakon o ustanovitvi tehniške visoke šole v Košicah.

mota in da se v Sarajevu ne bo vršil kongres SNAO, ampak da bo to le ekskurzija Omladine JRZ. Redna letna skupščina Saveza jugoslovanskih nacionalnih organizacij se bo vršila dne 22. in 23. maja v Zagrebu.

Iz amerikanske demokracije

Ameriški listi objavljajo izjavo edinega ameriškega poslanca zveznega kongresa — zamerca Mitchella iz države Illinois, da tožji Pullmanovo družbo spalnih voz za odkodnino 50.000 dolarjev. Nesrečnega zamorskega poslanca so namreč vrgli namerščen Pullmanove družbe iz vlaka. češ da se kot zamorec ne more voziti v spalnem vozu skupaj z belimi Amerikanci. Kakor znano, je ločitev bele in črne rase v Ameriki strogo izvedena ne samo v znanstvenem, gospodarskem in socialnem življenju, temveč je za belce vsaka družabna skupnost s črni izključena. Amerikanska demokracija reflektira le na glasove črnih gentlomonov pri raznih volitvah.

Spremembe v diplomatski službi

Beograd, 13. maja. AA. S kraljevim ukazom je imenovan dosedanj poslanik v Aukari Branko Lazarević za pooblaščenega ministra in izrezenega poslanika na Dunaju, dosedanj poslanik v Bukarešti Dragomir Karidolac pa za pooblaščenega ministra in izrezenega poslanika v Londonu.

20 čl. stipendij za visokošolce

Beograd, 13. maja. AA. Prosvetni minister Stošović je danes sprejel češkoslovaškega poslanika dr. Girso, ki mu je pri tej priliki izročil uradno listino o ustanovitvi sklada kralja Aleksandra I. Ureditelj za jugoslovanske študente visokih šol v češkoslovaški republiki, Češkoslovaška vlada je ustanovila ta sklad v znak trajnega spomina na blagopokojnega kralja Aleksandra. V ta namen je prispevala 2 milijona kron.

Za te stipendije lahko prošjo jugoslovanski državljani, ki nameravajo študirati ali ki že študirajo na kakšni visoki šoli na Češkoslovaškem. Iz sklada bodo podeljevali 20 stipendij. Podeljevali jih bodo le izbranim dijakom, državljanom Jugoslavije (jugoslovenske in češkoslovaške narodnosti) brez razlike veroizpovedi, ki bodo hoteli študirati ali ki že študirajo kot slušatelji na češkoslovaških visokih šolah.

Podpis nove trgovinske pogodbe z Rumunijo

Beograd, 13. maja. p. Danes je bila slovesno podpisana nova trgovinska pogodba med našo državo in Rumunijo. Za Jugoslavijo je podpisal pogodbo trgovinski minister dr. Vrbanić, za Rumunijo pa trgovinski minister Pop. Jutri se bo rumunski trgovinski minister odpeljal na Oplenac, da se pokloni na grobu kralja Ureditelja. Nazaj grede se bo ustavil tudi na Avail. V soboto se bo odpeljal preko Zagreba in Splita v Dubrovnik, odkoder se bo vrnil v Beograd in nato v Bukarešto.

Nemški agronomi na Cetinju

Cetinje, 13. maja. AA. Danes je prišlo na Cetinje 40 nemških agronomov, ki potujejo po Jugoslaviji kot gosti naših agronomov. Gostom so na Njeguških prireditelj prišle sprejem in zakusko. Nato so se napotili na Cetinje, kjer so si ogledali mesto in njegove znamenitosti in obiskali banako upravo. Popoldne so pa odpoštovali v Dubrovnik odkoder pojejo v Sarajevo.

Novi člani Jug. akademije znanosti v Zagrebu

Zagreb, 13. maja. o. Nocoj je bila slavnostna javna seja Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti, na kateri je predsednik dr. Bazala proglasil imena novih akademikov, ki so bili 8. aprila na glavni letni skupščini akademije izvoljeni za člane in dopisne člane. Poleg drugih sta bila izvoljena za dopisna člana tudi ljubljanska vseučiliška profesorja dr. Milko Kos in dr. Maks Samec. Za prvo žensko dopisno članico akademije je bila ob tej priliki izvoljena Ivana Brič-Mažuranić, znana hrvatska književnica.

Vremenska napoved

Zemunska: Po večini oblačno vreme. V zapadnih in severnih krajih utegne deževati, ponekod nevihte. Temperatura se bo le neznatno izpremenila. Zagrebska: Vreme se bo poslabšalo. Danajska: Izpremenljivo vreme, po večini precej oblačno, ponekod padavine, nekoliko topleje.

Naši kraji in ljudje

Sokolice naj bodo dobre gospodinje!

Zirovnica, 13. maja. Naša podjetna sokolska dekleta hočejo biti tudi dobre gospodinje in so se odločile na pobudo delavne s. Jegličeve, da se hočejo učiti vsega, kar jim bo v življenju koristilo. Osnovale so v Sokolu gospodinjstvi tečaj, ki je trajal od 26. januarja do 6. maja. Na tečaju, ki ga je vodila s. Jegličeva, je poučevala tudi s. Mokorelova ročna dela in br. župni starešina Špicar je prišel parkrat predavati, da prireša v lonce nekoliko sokolske soli, kakor se je sam

izrazil. Primeren prostor je bil na razpolago, kurivo je dal br. starešina Bizjak, posodo s. Kalanova, račun o kuhi in drugem pa so vodile Sokolice same. To je bil prav sestrski tečaj, ki bo družil udeležence še nadalje v sokolskem in praktičnem, življenjskem delu. Na praznik, 6. maja, je bil zaključek in dekleta so v praksi pokazala česa vsega so se naučila. Jedli smo same dobre reči, vmes pa peli in se razgovarjali, kakor je treba za sokolsko družino. Vse drugo pove pričujoča slika.

Zaključek čeških tečajev JČ lige

Ljubljana, 13. maja. Jugoslovanska češka liga je včeraj prirejala svečanost zaključek tečajev češkega jezika. V mali filharmonični dvorani se je ob 17. uri zbralo zelo mnogo dijakov in dijakinj z naših srednjih šol, poleg njih pa predstavniki JČ lige v Ljubljani in Češke Obce ter od strani prosvetne uprave načelnik Sušnik.

Češki kurzi tvorijo najbolj zaslužno in najbolj pomembno delo JČ lige. Njihov iniciator je svojčasni čl. generalni konzul v Ljubljani g. dr. Otakar Beneš, katerega želje za ustanovitve in razmah ljubljanske JČ lige in za vsmerjenje njenega dela v pozitivno praktično smer so še vse premalo ocenjene. Lignini češki kurzi so pričeli l. 1923, od l. 1926, pa so postali redna institucija, ki se je potem krepko razvijala in je dosegla svoj vrhunec l. 1929. Od takrat se držijo stalno na svojem sedanjem nivoju in so najboljši dokaz, koliko dejanskega zanimanja za češki jezik in kulturo je v naš Ljubljani. V pravkar minulem letu je bilo 15 tečajev, ki jih je obiskovalo 400 dijakov in dijakinj. Že dolgo vrsto let je voditelj te važne kulturne institucije lektor in docent ljubljanske univerze prof. dr. Václav Burian, znanj zaslužni delavec na polju znanstvenega raziskovanja češkoslovaško-jugoslovenskih odnosov. Tudi letos je prof. dr. Burian poučeval v nekaj kurzi, poleg nje-

ga še učitelj g. Polak in v dveh tečajih gospa Martinkova.

Glavna točka včerajšnje zaključne slovesnosti je bilo predavanje prof. dr. Buriana o Kollarjevi slovanski vzajemnosti. Njegov izbrni, na dostojni znanstveni, vršini zasnovan govor, je bil obenem proslava Kollarjeve stoletnice. Nato so nastopili gojenci. Celotni zbor je recitiral Kollarjev prešpev, potem pa so posamezni mladi recitatorji in recitatorke lepo občutno podali naslednje znamenite pesnitve: Nerudovo »Velikost« in »Tiskarske skrate«, Čehove »Lešetinske zvonove«, Kollarjevo »Prerokovanje«, Volkerjevo »Balado o bolniku« in Březinovo »Mater«. Za zaključek je povzel besedo čl. konzul inž. Minovski. Toplo je spregovoril mladini, pohvalil njeno prizadevanje in uspehe ter ponovno naglasil pomen znanja slovenskih jezikov, še posebno pa češine, ki ji v bratskih zvezah med Jugoslavijo in ČSR pripadajo vedno večje naloge.

Dr. Burian in učitelj Polak sta nato razdelila vsem udeležencem tečaja Benešovo brošuro »Nasvet mladini«. Vrhil recitatorke pa so še posebej prešli lepe knjižne nagrade. Razdeljenih jim je bilo 60 knjig, ki jih je darovalo češkoslovaško prosvetno ministrstvo.

Priprava proslava je bila ob pol 19, zaključena.

Tržiški stavkarji pred sodiščem

Vsi obtoženci so bili oproščeni

V prvih popoldanskih urah 26. avgusta lani je v Glanzmannovi bombažni predilnici in tkalnici v Trzinu nastala stavka, ki jo je izvajalo okrog 1150 oseb. Stavkujoči so zasedli vso tvornico in se tam vedli kakor gospodinjice. V teku stavke je prišlo do izgrediv med delavci in delavci in stavkujočimi, pa tudi nasproti zastopnikom oblasti, ki so zlasti vodile stavkujoče ovsdili sodišču. Razprava proti njim se je vršila danes pred ljubljanskim okrožnim sodiščem. Sodi je sodnik poedinec s.o.s. Fran Gorečan.

Na zatčnih klopih je sedelo trinajst obtožencev, med njimi šest ženskega spola. Kot vodje je obtožnica, ki jo je na današnji razpravi zastopal državni tožilec dr. Leo Pompe, naštevila 48letnega ključničarja Rudolfa Brandčiča, 29letnega elektrovarilca Jožeta Svigla, 49letnega delavca Antona Janežiča, predilniški delavci Anico Hočvarjevo in Marijo Pavlinovo, 21letnega elektrika Ernesta Lukanca, 39letnega delavca Staneta Sova in 29letnega predilniškega delavca Cirila Zupana. Ta osmorica je po obtožnici vodila vse stavkovno gibanje na ta način, da so skupno s stavkujočimi delavci ustavili v tvornici ves obrat, zasedli vso tvornico, pobrali iz objektov, skladišč in delavnic vse ključe in zasedli vratarstvo ložo pri glavnem vhodu. Mojstre so pozvali, da morajo tvornico takoj zapustiti. Ko se jim je mojster sarabon ustavil, so ga pretepili. Odredili so tudi, da v tvornico ne sme več noben mojster ali nadmojster in tudi ne inž. Smolik, od lastnikov tvornice pa so zahtevali, da se morajo pred vstopom v tvornico javiti stavkovnemu odboru, da bodo dobili spremstvo.

Vse te obtožence dolži obtožnica, da so permanentno sedeli menjaje se v vratarstvu loži in določali, kdo sme v tvornico in kdo ne. Sova, Zupan, Pavlinova, Hočvarjeva in Lukanc pa da so že takoj drugega dne po začetku stavke zasedli telefon. Uprli da so se tudi povelju orožniške patrle, ki jo je vodil narednik Franc Vidic, naj zapuste tvornico. Patrle zahtevali, kakor pravi obtožnica, da so obtoženci na ta poziv odgovorili, da iz tvornice ne bodo šli, ker je zdaj njihova.

Med ostalimi obtoženci je obtožnica očitala mladoletnemu dijaku J. R., da je prišel s člani stavkovnega odbora, ki so zasedli telefon, pred pisarno in tam kričali, da je treba telefon razbiti. Obtožena zakonca delavca Marija in Jenez Sova pa da sta ob isti priliki zahtevala, da se mora telefon izročiti delavcem; knjigovodja Vladimir Pernuš da mora tvornico takoj zapustiti in da se vanjo ne sme nikdar več vrniti. Solar da je tudi udaril po glavi elektrika Klemenca in izključil tok v električni turbini v kotlarni. Obtožena delavka Marija Čadež da je s skupino delavk navajala na avtomobilskega prevoznika Jožeta Kovača, ki je hotel peljati blago iz tvornice. Delavke so prevoznika potegnile iz avtomobila, ga pretepile in s tem preprečile odvoz blaga. Še druga predilniška delavka, Katarina Hladnikova, je morala na zatožni klopi, ker je pograbil za roko predelavko Štefano Lopotovo, ko je hotela iz tvornice

in jo zvelkela nazaj. Nato sta jo z obtožnico Marijo Golmajerjevo zavlekli v majhno skladišče in jo tam zaklenili. Zadnjemu obtožencu, predilniškemu delavcu Petru Ahačiču, je obtožnica očitala, da je skupaj z med tem pobeglim Viktorjem Langom nasilno vdrl v električno kotlarno, da bi ustavil tok.

Obtožnica je v razlogih navajala, da so se morali obtoženci spričo dejstva, da je bila stavka dogovorjena, gotovo zavedati, da nastopajo kot masa in kot taka izvajajo nasilna dejanja, ki spadajo pod sankcijo kazenskega zakona z zaščito javnega reda in miru v smislu paragrafa 154./I. k. z.

Takoj na pričetku razprave je državni tožilec dr. Pompe še pred pričanjem obtožence izločil postopanje proti dvema obtoženkama, in sicer proti Mariji Golmajerjevi, ker je Lopotova izjavila, da se Golmajerjeva nasproti trditvi obtožnice ni zlobavljala in je ni zaprla v skladišče, temveč da je to napravila Tončka, sestra Golmajerjeve. Proti Hočvarjevi pa je bilo postopanje izločeno, ker ji vabilo na

razpravo ni bilo dostavljeno. Še pred začetkom razprave pa je tudi zastopnik zasedne udeležence Glanzmannove tvornice izjavil, da tvornica odstopa od kazenskega pregona in tudi od odškodninskega zahtevka, ker dejanske škode s stavko ni utrpela. Sodnik poedinec pa je kljub temu razpravo otvoril, ker je tudi apelacijsko sodišče odklonilo priziv obtoženega Rudolfa Brandčiča proti obtožbi in je obtožbo dopustilo državno tožilstvo.

Vsi obtoženci, ki sta jih branila ljubljanska advokata dr. Jelenc in dr. Stanovnik, so zanikali vsakršno krivdo, zlasti pa, da bi bili uganjali kakšne nasilnosti ob priliki stavke. Brandčič je celo poudarjal, da je bil proti svoji volji izvoljen za predsednika stavkovnega odbora: funkcijo pa je končno le sprejel le v pričanju, da bodo člani stavkovnega odbora varovali red v tvornici in preprečili poškodovanja. Obtoženi svigelj je izjavil, da je bila stavka v Trzinu le bolj posledica stavke, ki je bila že prej v Kranju. V Trzinu pa je brez predhodnih dogovorov nastala spontano, ker se je delavstvo balo izprtja. Stavkovni odbor je deloval v toliko, da je pomirjeval razburjeno delavsko množico, kar pri tolikem številu ljudi nikakor ni bilo lahko delo.

Zaslišane priče so obtožence tudi močno razbremenjevale. Zastopnik tvornice dr. Viljem Elbert je izjavil, da tvornica ni utrpela znatne škode. Obrat je bil sicer ustavljen, toda delavstvo je takoj ob normaliziranju dogodkov v naturah nadoknadilo zamujeno delo, tvorniških naprav pa v času stavke tudi ni poškodovano in so bile po vrnitvi na delo v najlepšem redu. Sam je ob priliki stavke imel vtisk, da je imel stavkovni odbor v resnici najboljšo voljo v tvornici vzdržati red. Tudi druge priče, med njimi knjigovodja Pernuš in orožniški narednik Vidic so potrдили, da se delavstvo ni posluževalo nasilja. Zlasti pa ne stavkovni odbor.

Na podlagi teh izpovedi se s.o.s. Fran Gorečan ni mogel prepričati o krivdi obtoženih v smislu obtožbe in je izrekel oprostitno razsodbo za vse. Glede prve osmice, za katero je obtožnica trdila, da so bili vodje stavke in nasilstev, se je mogel le prepričati, da je poskušala pomirjevalno vplivati na stavkujoče. Za preostale obtožence je bil mnenja, da ne morejo biti sojeni v smislu po obtožbi državnega tožilstva predlaganega paragrafa 154./I. k. z., ker zahteva ta določba bodisi množično nasilje proti osebam ali pa poškodovanje imovine. V tem primeru pa ni bilo ne eno ne drugo.

Brez spanca?

Polnoč, ena, dve ... Ure brez konca in kraja, če ste oropani spanca! Poskusite vendar enkrat s kavo Hag, zdravniško priporočeno, kofeina proslo znalo kavo! Že po kratkem času se boste počutili mnogo bolje. Kava Hag dopušča globok, zdrav spanec, daje pa tudi užitek in slast, ki jo ob skodelici dobre kave tako visoko cenite.

KAVA HAG

= ZDRAV SPANEC!

Protialkoholni teden

Protituberkulozni teden je minul. Po izjavi ugodnega in izkušnega zdravnika pa alkohol na zdravju prizadeva več škode kakor tuberkuloza. Samo na zdravju, — kje so pa še druge nesrečne posledice alkoholizma!

Kaj je torej bolj dosledno in upravičeno, kakor da se poleg protituberkuloznega tedna vpelje tudi Protialkoholni teden? In to se bo zgodilo. Ne takoj, pač pa še v teku tega leta: od 12. do 19. decembra.

Ni uspešne nege
lepote brez dobrega
mila

ELIDA mila

ELIDA BELI ŠPANSKI BEZEG
omamljivega vonja — snežnobe barve

V vseh panogah zdravstva se veliko dela za zdravje ljudstva. Ljudska bolezen alkoholizma je pa še skoro docela zanemarljena panoga zdravilstva. Kakor da to ni res bolezen, ki jih spravi v prezgoden grob več, kakor vsaka druga bolezen! Gg. zdravnik, ki se tako hvalovedno trudi za pobijanje tuberkuloze, so enako poklicani pobijati tudi to drugo najmanj ne manj nevarno ljudsko bolezen. Potrebno bi bilo, da se kak zdravnik specializira tudi za to bolezen, kakor je toliko specialistov za tuberkulozo. Slišimo, da je banska uprava pripravljena kakega zdravnika — morda tudi dva: nevrologa in internista dati za to usposobiti.

In koliko zavodov za lečenje tuberkuloze že imamo! Koliko celo vseh zdravstvenih naprav in ustanov! Za lečenje alkoholizma — nič! In vendar imajo po naprednih

deležah že toliko takih zavodov! Če nečemo ostati nazadnjaški, bo treba tudi pri nas kaj takega ustanoviti.

»Protialkoholni teden!« S tem ni mišljen boj vsakemu alkoholu, — kar bi bilo nes pamet. Mišljen je le boj alkoholizmu kot ljudski bolezni. »Alkoholizem« — tako pravi knjižica »Na novo delo!« — je prekomerno uživanje alkohola z vsemi njegovimi strahotnimi posledicami. S takim bojem se mora si i jati vsak pameten človek, četudi ljubi svoj kozarec vina. Nikomur škodovati, vsem koristiti, je namen protialkoholnega boja. »Prepričani smo« — pravi ista knjižica — »in kmetijski strokovnjaki sami nam zagotavljajo, da delo za treznost našemu gospodarstvu ne bo škodovalo, marveč mu še koristilo.« Torej se ga ni treba bati.

Ali že imajo morilca z Javora?

Aretirali so nekega sumljivega postopača

Ljubljana, 13. maja. V skrivnostni aferi o umoru župnikove kuharice Jožefe Martinčičeve z Javora obeta priti rešba še do senzacionalnih presenečenj. Te dni so varnostni organi aretirali nekega znanega postopača, proti kateremu se je zbralo nekaj zanimivih indicij. Preiskava, ki jo vodi policija z najskrbnejšo pozornostjo, doleže sicer ni mogla dognati še nobenih konkretnih podrobnosti, ki bi aretiranca spravile v brezizhodno zagato, vendar pa je baje na najboljši poti, da umor z Javora končno pojasi.

Pri tej priliki naj pripomnimo, da se je po 11. aprilu, ko so Jožefo Martinčičevo

našli z rovnico pobito v župniškem hlevu, sum že nekajkrat usmeril na razne strani, a doslej preiskovalni organi niso našli še nobenega toliko zanesljivega prijema, da bi bili mogli izvršiti aretacijo. Najprej so morilca iskali med kmeti na Javoru, nato v osebi nekega sumljivega v domačinski okolici in nazadnje med sorodniki umorjene, a vsa prizadevanja so ostala zaman.

Ker vodi policija preiskavo v najstrožji tajnosti, danes ne moremo še zabeležiti, ali je aretiranec morda identičen s skrivnostnim neznanecem, ki je v nedeljo 11. aprila v pumparicah prihajal od cerkve proti župnišču in nato izginil, ali pa je preiskava prišla na kakšno novo sled.

Neznan mladenič se je vrgel pod brzovlak

Razburljiv prizor na progi pod Tivolijem

Po dolgi vrsti samomorov, ki smo jih doživeli ob prehodu iz zime v pomlad, je nekaj časa zavladalo v tem žalostnem delu vsakdanje kronike nekaj zatija. Davi pa je spet neznan mlad človek ob precej senzacionalnih okoliščinah legel pod vlak.

Pred prihodom brzovlaka, ki vozi ob 5.48 iz Ljubljane proti Trstu, se je na prelazu ob podaljški Puharjeve ulice, med uradnim poslopjem električne cestne železnice in pravoslavno cerkvijo, nervozno sprehat' orog 30 let star človek. Brzovlak je imel davi 8 minut zamude, kar je očito še stopnjevalo neznančev nemir. Kadil je cigareto in nemirno prestopal ob progi, da je vzbudil pozornost invalida Lovka, ki je pravkar prišel mimo po Bleiweisovi cesti, pa tudi železniškega čuvaja Peklija, ki zapira zatvornice na prelazu ob glavnem tivoljskem dvoredu. Lovko se je ustavil in opazoval neznanca, a med tem je že prihitel brzovlak s postaje. Neznanec je z naglo kretnjo odvrnil cigareto, zaklical: »Zbogom, gospodje!« — in se vrgel na progo med tračnice, da je bil z glavo obrnjen proti vlak, hkratu pa se je krčevito oprjel železniškega praga, da ga lokomotiva ne bi odpahnila. Vse to se je zgodilo s tolikšno brzino, da Lovko, ki je gledal ves prizor, sploh ni utegnil misliti na kakšno pomoč. Lokomotiva je kandidata smrti zagrabila, ga vlekla kakšnih 30 m s seboj in nazadnje trupu pustila na tiru tako, da so kolesa odrezala noge tik pri životu.

Čuvaj je takoj prihitel na kraj nesreče, a neznanec je bil, razume se, že v hipu mrtev. Vse truplo je bilo hudo obtočeno in razmesarjeno. Čuvaj je samo malo odmaknil od tračnic, da ne bi bil zadel vanj še potniški vlak, ki odhaja proti Trstu ob 6.15. Takoj nato je telefonično obvestil o

tragičnem dogodku glavni kolodvor, od tam pa so več sporočili policijski upravi in ob 7. je bila v mestu že policijska komisija, ki pa ni mogla ugotoviti samomorilčeve identitete. Pri njem namreč niso našli nobenih dokumentov. Iz skrinjica je padla samo rjava listnica, v kateri pa ni bilo ničesar razen svetinje in svinčnika, kakršne rabijo čevljarji. Tudi po samomorilčevih rokah bi se dalo sklepati, da je bil neznanec čevljar. Obkleben je bil v dobro ohranjeno sivo promenadno obleko, zelenkasto srajco, na negah pa je imel nizke čevlje, ki so očito ročno delo. Pokojnik je bil gladko obrt in je imel kostanjeve kodraste lase. Dokumente je brčkone odvrzel nalašč zato, da bi mu po smrti oblast ne mogla namah ugotoviti identitete in da bi njegovi svojci imeli nekaj časa mir. Na odredbo komisije so truplo odpeljali v mrtvašnico k Sv. Križu.

Jubilej najmanjše vasi

Mirna vas Fabijan, ki je oddaljena kakih 7 km od Bele Cerkve, šteje komaj 38 hiš in ima 160 prebivalcev. To malo vas pa poznajo tudi na Češkem, zakaj njeni prebivalci so Čehi, ki imajo svojo šolo, svojo cerkev, veliko knjižnico in še razne druge kulturne ustanove. Prebivalstvo male češke naselbine v Banatu v nobenem oziru ne zaostaja za svojimi rojaki v stari domovini. Malo vas obiskujejo mnogokrat javni delavci in turisti iz Prage in drugih čeških mest. Najbolj pa so prebivalci ponosni zaradi tega, ker je vas stara že 100 let in ker ljudje v tej dolgi dobi niso spremenili svojega načina življenja in tudi ne svojih običajev. Letos bo vas svečano elavila svojo 100 letnico in se bo proslave udeležilo mnogo gostov ČSR.

Nj. Vel. kraljica Marija je v sredo dopoldne — na dan kronanja v Londonu — prisostvovala zahvalni službi božji v bogrski angliškanski cerkvi. Popoldne pa se je odpravila povabljeno angliškega poslanika Campbellja in njegove gospe. Pripeljala se je ob 17. uri na angliško poslanstvo v spremstvu svoje dvorne dame in adjutanta. Ko sta poslanik in soproga kraljice pozdravila, je orkester kraljeve garde zaigral našo himno. Nj. Vel. kraljica se je z gostiteljema zadržala nekaj časa na vrtu, potem pa se je vrnila v salon k čajni. Tu je poslanik pred najodličnejšimi povabljenimi pozdravil našo kraljico, vrnitveno slavne angliške kraljice Viktorije. Orkester je zaigral angliško himno. Po prijaznem razgovoru in zahvali se je Nj. Vel. kraljica Marija vrnila na dvor — Na naši drugi sliki je Nj. Vls. knez-naměstnik Pavle z rektorjem oxfordske univerze. Na desni je japonski princ Čičibu, ki je bil istočasno kakor naš knez promoviran za častnega doktorja.

Domače vesti

* Za pomočnika ministra za gradbo je bil imenovan inž. Stanislav Josipovič, dosedanjí načelnik oddelka za ceste pri gradbenem ministru. Njegov prednik inž. Pa. Runović je bil upokojen. Inž. Josipovič se je rodil leta 1885 v Bistrici pri Kraljevu. Na tehniški beograjske univerze je bil diplomiran leta 1909, potem pa se je specializiral v hidroelektrični stroki v Nemčiji. Balkanske vojne se je udeležil kot rezervni inženjerski podporočnik, po vojni pa je bil sprejet v službo gradbenega ministristva in se je udeleževal pri regulaciji reke Mora ve. Tudi svetovne vojne se je udeležil kot rezervni inženjerski oficir, po demobilizaciji pa je nadaljeval svojo službo pri gradbenem ministru. Ko je bil več let inšpektor oddelka za mostove, je bilo pod njegovim nadzorstvom po njegovih načrtih zgrajenih mnogo važnih mostov v Srbiji. Leta 1930 je postal načelnik oddelka za ceste. Na tem mestu se je zavzel za graditev modernih cest in po njegovih zaslugah se pri nas vedno bolj uveljavljajo dobri zgledi inozemstva. Zelo vneto in iniciativno je njegovo delovanje pri Društvu za ceste. Udeležil se je mednarodnih kongresov teh društev v Ameriki, v Ženevi, Milanu in v Berlinu. Na prireditvah Društva za ceste je že mnogokrat predaval in v glasnikih društva so izšle že mnoge njegove tehne razprave.

Abbazia Pension Lunaček

Jugoslovanski pension z vsem najnovjšim komfortom, tekočo toplo in mrzlo vodo v vseh sobah, centralna kurjava, odlična kuhinja, garaže. Cena Lir 25.— (cca Din 60), z vsemi taksami Din 70.— Prospekte.

* Četrta prekoceanska emisija kratkovalovne radijske postaje v Beogradu. Danes pomeni od 1. do 2.15 po polnoči do jutra kratkovalovna radijska postaja Centralnega prebivalstva svoje četrto emisijo, namenjeno našim izseljencem v Severni in Južni Ameriki. Tokrat se bo program prenašal preko oceana s pomočjo berlinske kratkovalovne radijske postaje, in sicer DJO, valovna dolžina 25.43 m odnosno 11.855 kilociklov v pravcu proti New Yorku in DZC, valovna dolžina 29.16 m odnosno 10.290 kilociklov v pravcu proti Buenos Airesu. Spored se prične točno ob 1. po polnoči in obsega naslednje točke: 1. Govor ministra brez portfelja dr. Mihe Kreka o masni deklaraciji ob priliki 20-letnice. 2. Pevski zbor Slovenskega prosvetnega društva poje: a) »Triglav« od Flajšmanna; b) »Kaj li je noč« od Adamčiča; c) »Molitve« od Jenka. 3. Moški kvartet Slovenskega pevskega društva poje: a) »Imel sem ljubi dve« od Iprave; b) »Slaničar« od Schwaba. 4. Ga. Lela Gorgijevića in g. Sima Begović poje: a) »Sinoč mi dojde ludo madoč«; b) »O jesenske duge noči«; c) Ti plaviš z rožo zlatnoč; d) Ja sam majko cura finac; e) »Regiment po cesti« g. G. Ga. Melanija Bugarinovića, članica beograjske opere, poje: a) »Da su meni oči tvoje« od Binčevića; b) »Pesma o dunji« od Golovca; c) »Jutarnje pesmice« od Golovca. 6. Vesti iz domovine. 7. Muzikalno ilustrirano predavanje »Glasovi iz Južne Srbije« od Miloslava Jelića, književnika (v muzikalni ilustraciji sodelujeta ga. Lela Gorgijevića in g. Sima Begović).

Oni, ki mnogo jedo in veliko stedi ter zaradi tega najdešče trpe na trdi stoli, naj pijejo dnevno po eno čašo naravne »Franz-Josefove« grenčice, ki jo je treba prej nekoliko segreti. Davno preizkušena »Franz-Josefova« grenčica se odlikuje po svojem zanesljivem učinkovanju, prijetni uporabi in se dobiva povsod.

(gl. razg. S. br. 16. str. 16.)

* Novi grobovi. V Kostanjevici na Dolenjskem je umrla gospa Roza Gerlovičeva, vdova hranilničnega ravatelja v pokopju. Ni še dolgo, kar je udovela, moževa smrt ni mogla prebiti in mu je zdaj zvesto sledila v večnost, stara 67 let. Zapusča hčerko gospo Stano, soprogo učitelja Gajška. Blago mater bodo danes ob 16. spremljali k večnemu počitku. — V Zlači je po daljšem bolehanju umrla gospa Ruža Petrovičeva, po rodu Gosavica, učiteljica in soproga finančnega poštenika. Pokopali jo bodo jutri ob pol 14. — V Mariboru je umrla g. Marij Pire, sodni uradnik. Pogreb bo jutri ob 16. na Pohorju. — Pokojnim blag spomin. žalostnim naše iskreno sožalje!

Planinske kote SPD. oskrbovane za Binkošti. Snežna odeja se polagoma umika proti vrhovom, v doline in nižje gorovje pa je že prodrla sončlad s svojim zelenjem in cvetjem. Golica je znana po svoji bogati flori, zlasti narcisih, ki so že v polnem cvetju pri sv. Križu. Spodnja koža na Golici je že odprta in stalno oskrbovana. Aljažev dom pod Triglavom bo za praznike že oskrbovan; zelo priljubljen je izlet iz Mojstrane mimo slapa Peričnika in skozi »Galerije« do Aljaževega doma. Ob Bohinjskem

jezeru nudi vse udobnosti »Zlatorog«, ki ima sedaj novega oskrbnika. Dom na Komni je lahko pristopen od »Zlatorog«; Komna ima še vedno krasne smuške terene; postojanka sama pa je lahko dostopna pešcem. Stančeva koča bo oskrbovana do nadaljnjega, koča pri Triglavskih jezerih pa od 18. maja. Za binkošne praznike bo oskrbovana tudi Triglavski dom na Kredarici, kar pride v poštev za smučarje na Triglavskem ledeniku. Erjavčeva koča na Vršiču bo zasilno oskrbovana. Roblekov dom na Begunjski bo odprta za praznik, nato ob nedeljah in od 1. junija dalje stalno. Prijetna planinska točka je koča na Kamniškem sedlu in Koprskem sedlu zasilno oskrbovani; povsod je še mnogo snega ter mora biti planinec pravilno opremljen za vzpon na te točke. Dom na Krkavcu je krasna razgledna točka. Velika planina ima že spomladansko floro. Prijeten izlet je ob desnem bregu Bistrice do Doma v Kamniški Bistrici. Planinci izrabite prosti čas ter pohitite v planine.

* Vidovdanski izlet Jadranske straže. Kakor smo že poročali prireditelj Krajevni odbor Jadranske straže v Ljubljani od 26. do 30. junija izlet na Jadran in sicer iz Ljubljane preko Sušaka in Splita v Makarsko in nazaj. Izletni odbor opozarja vse one, ki se zanimajo za ta izlet, da je program izleta že pripravljen in da ga lahko dobi te v pisarni Prijavnice odbora (Tyrševa c. št. 1a (IV)). Prijave se sprejemajo najkasneje do 15. junija.

* Najdba važnega turskega dokumenta iz hrvatske zgodovine. Znaní sarajevski bibliofil Osman Sokolović, upokojeni podtajnik trgovsko-industrijske zbornice, je našel v nekem sarajevskem antikvariatu važen turski rokopis, ki se nanaša na hrvatsko zgodovino. Ta rokopis opisuje napad turskega vezirja Hasan paše na Kanjižo in Budim. V dokumentu stoji, da se je takrat na čelu narodne vojske brnil član rodbine Zrinjskih.

* Putnjakovi binkoštni izleti s posebnimi vlaki v Postojno in Trst. Posebni vlak za Postojno odhaja iz Ljubljane 16. t. m. ob 8.40. Iz Postojne se vrača ob 18.55. Prihod v Ljubljano ob 20.26. Posebni vlak v Trst odhaja iz Ljubljane 16. t. m. ob 6.15. V Ljubljano se vrne 17. t. m. ob 22.08. Prijave za posebne vlake se sprejemajo še do 12 ure dne 14. t. m. v biletnicah »Putnik« in izletniški pisarni »Okorn« v Ljubljani in pri »Turist Office« na Jesenicah. Kontrolne karte se bodo izdajale pri biletnicah »Putnik« v Gajevi ulici od 14. do 16. ure dne 15. t. m. Udeleženci ki ne bodo osebno dvignili kontrolne karte v biletnicah bodo iste prelieli od vodje vlaka na ljubljanski postaji. Posebni vlak iz Gorénke ne bo vozil. Prijavljeni potujejo za nedeljsko karto do Ljubljane in v Ljubljani prestopijo na posebni vlak. Mariborski posebni vlak odhaja iz Maribora ob 5.45.

Za birmanca

napleše darilo je fotoaparat

Od din 100 dalje, DROGERIJA GREGORIČ — LJUBLJANA Prešernova ulica

— Izlet v Postojnsko jamo v nedeljo 23. maja. Prijave se sprejemajo do 15. maja v pisarni Udruženja žel. uradnikov. Ljubljana, Kolodvorska 43 vsak dan od 17. do 18. ure, v trgovini Tišar. Ljubljana, Solenburzova, Gorec, Tyrševa cesta, Pauchin, Wolfova ulica, v Mariboru, g. V. Verhovšek, gl. kol. v Zagrebu g. Jugović, uradnik direktorje drž. žel., soba 95 in slovenska čitalnica v Narodnem domu. Rad. velikega zanimanja se prijaviše čim prej in ne zamudite te izredne prilike prvega društvenega izleta. Udeležiti se lahko zleta vsakdo!

* Možje naj bodo močnejši! Zene hočejo močnejše. — Delodajalci hočejo močnejše roke. Studij zahteva močnejše glave. Sport zahteva močnejše srce in močnejša pljuča. — Težki časi? Slabič omaga najprej. — Tisoč priznanih se imajo zahvaljati za mladostno moč Biomazu. Poskusna doza din 12.50 v lekarnah.

Eno srce — ena RADENSKA. * V eni minuti pripravljena. Kdor si zaradi velikih izdatkov ne more privoščiti dragih redilnih preparatov, naj poskusi vzeti Ka-Abu za dnevno pijačo. Zavilek Ka-Abu stane le Din 7., večji Din 14. Ka-Abu vsebuje grozdni in sadni sladkor, apno, beljakovino, redilne soli kot materino mleko, ki so potrebne za razvoj telesa. Ka-Abu je v porabi zelo štedljiva. Ni ji treba dodajati sladkorja in je pripravljena v eni minuti.

* Poznejše očitke si prihranite, če svojo dečo pravočasno navadite na nego ust in zob z Odolom L 83. Antiseptični učinek te od strokovnjakov priporočene vode za usta varuje dečo pred gnitjem zob in njegovimi posledicami, daje pa tudi čist in zdrav vonj. Odol L 83 pomeni vir zdravja in veselja v življenju otroka. Moč je v vsaki njegovi kapljici.

Zaščita mladine v Trbovljah

Sestanek poklicnih činiteljev je pokazal bedno sliko trboveljske mladine

V letošnjih dečkih dnevih, ki jih prireja Unija za zaščito dečev z geslom »Občine, skrbite za otroke«, se je vršila 10. t. m. na trboveljski občini konferenca zastopnikov vseh organizacij in institucij, ki imajo opravka z zaščito otrok in mladine. V prostorih občinske posvetovalnice so se zbrali zastopniki občine, druge rudarske skupine, posvetovalnice za matere, Društva za varstvo otrok, protituberkuloznega dispanzerja, Kola jugoslovanskih sester, Rdečega križa in podmladka Rdečega križa. Ob otvoritvi konference je predsednik občine g. Klenovšek obrazložil namen konference. Zastopniki unije tajnik g. Jagodič je podal poročilo o razvoju in položaju mladinske zaštite pri nas in drugod. Govoril je o naših mladinsko-zaščitnih in mladinsko-skrbniških vprašanjih, o organizaciji in metodah dela in o glavnih smernicah za razvoj občinske zaštite in skrbstva otrok in mladine. Po njegovem poročilu, ki so ga navzočnji vzeli z velikim odobravanjem na znanje, so podali poročila posamezni zastopniki. Iz teh poročil je bilo razvidno da so vse omenjene organizacije v polni meri vršile svojo dolžnost v dobro trboveljskih otrok in mladine.

Druža rudarska skupina je takoj, ko so se začele redukcije in praznovanje, ustanovila kuhinjo, ki je poleg brezposelnih

preživljala veliko število rudarskih otrok. Podpore so prejemali oni, ki imajo številne družine. Pokrenili so akcijo in tudi uspehi, da se v dneh praznovanja zaposlo predvsem oni rudarji, ki imajo več otrok. Do 300 parov dečev je bilo razdeljenih otrokom. Vsako leto daje v proračun 4000 dinarjev za zaščito otrok. Vsak zaposlen rudar prispeva 50 par mesečno Društvu za varstvo otrok.

Državna posvetovalnica za matere posluje v Trbovljah od leta 1919. Je zdravstvena ustanova in vrši svoje posle v danih prilikah, kakor pač more, v prvi vrsti pa širjenje in poglobljeno higijeno deteta med ljudstvom, zlasti ženstvom, goji smisel za otroke, naravno prehrano dece in podobno. Letno ima posvetovalnica do 2000 pregledov. Pomoč nudi v obliki otroškega perila, mleka in drugih podpor. Prostori, ki jih vsa leta daje rudnik na razpolago, so samo zasilni, skrajno tesni, temni in vlažni.

Društvo za varstvo otrok v Trbovljah je ustanovilo najprej gospodinjstvo šolo, da se vzgoje dobre gospodinjice in matere. Z otroškimi vrtem je rešilo vsaj nekaj otrok ceste, vsem nalogam pa ne more zadostiti, ker ima na razpolago samo eno sobo. Vzdržuje mladinsko knjižnico in vsako leto pošilja otroke na Pohorje in k morju v počitniške kolonije.

* Konferenca ravateljev higienjskih zavodov iz vse države se je sestala v Banja Luki. Na dnevnem redu so razni referati, najvažnejša pa sta referata o pobujanju pegavega legarja in difterije. Konferenca se udeležuje tudi zastopnik ministristva socialne politike in narodnega zdravja.

Iz Ljubljane

— Današnji spored javne produkcije komorne šole drž. konservatorija v počastitev spomina ravatelja Mateja Hubada obsega sledeče točke: 1. Tartini: Sonata v g-molu za violino in klavir. Prevorek Uroš (violin) Ošterc Marta (klavir). 2. Corelli: Sonata I. v d-uru za violino in klavir. Burger Kajetan (violin), Adamič Bojan (klavir). 3. Beethoven: Sonata op. 47 v a-uru (Kreutzerjeva) za violino in klavir Prevorek Uroš (violin), Ošterc Marta (klavir). Celotni spored je nastudiral prof. Jan Šlais, ki je priznan pedagog. Prodaja sporedov ki veljajo obenem kot vstupnice, je v knjižarni Glasbene Matice. Produkcija bo ob 18.15 v veliki filharmonični dvorani.

— Sokolske društvo Ljubljana-Siška prireditelji drevi ob 20. v svojem domu predavanje »Važnost Ljubljance za brodarjenje v najstarejših časih«. Predaval bo predavatelj ZKD g. Marjanovič Humbert.

VELIKA IZBIRA ZAVES...

OGLEJTE SI IZLOZBE!

— Vreme treh ledenih svetov se je sprevrglo te dni na nevšečno plat. Po vrsti res pomladno lepih in sončnih dni se je že v sredo, prav na god prvega ledenjaka Pankracija pooblašilo naše obzorce, zavzel je hladnejši veter in pritegnil z morja vlažne, južne sappe. V Servacijevem jutru se je večerj pooblašilo še bolj, močna oceanika depresija nad Anglijo, ki je z dežjem kvarila tudi londonske kronanske svečanosti, je segla s krajnim robom svojega vlažnega jezika tudi v naš kot in izsilila dež. Za nekaj stopinj je zdrknilo nižje tudi živo srebro ter se obeta še tja v sobotno mokro Zofiko precej hladno ozračje. Deževni, oblaci pas nad Evropo je pa zanjel le neznatnejši del celine v primeri s se dalje sončnimi dnevi, ki se jih vselej drugod. V Jugoslaviji je večerj deževalo v zapadnem delu Slovenije, in v gornjem obrobju Jadrana, dočim so drugod, z manj jasnim nebom sicer, še dalje deželi vzhodnih pomladnih dni. Kakšno bo vreme v bližnjih binkoštnih praznikih seveda zaniha vsakogar, dejstvo je pa, da prav sanjanje potovanja ciklonalnih struj mimo nas sili k zaključkom, ki lahko prinesejo nekaterim krajem prijetne, že v sosednjem ozemlju pa spet zelo nevšečne praznike.

— Anglesko društvo v Ljubljani je v sredo, na dan kroničnih svečanosti v Londonu, imelo sejo, na kateri je bilo sklenjeno, da odpošlje po predsedniku dve brojavki, in sicer čestitke angleškemu poslaniku v Beogradu in posebno brzojavko britanskemu svetu za odnošaje z drugimi državami v Londonu.

— Do eksploatacije ležišč bakra pri Blagovici bo prišlo. Včeraj smo objavili notico, da zaenkrat še niso uspela pogajanja lastnika motniškega rudnika g. Maksa Oswatitscha iz Celja glede pritegnitve nemškega kapitala za eksploatacijo ležišč bakra, ki jih je izsledil g. Oswatitsch pri Blagovici. Včeraj pa se je zglasil g. Oswatitsch v našem celjskem uredništvu in izjavil, da vlada za omenjena ležišča bakra v inozemstvu veliko zanimanje. Ker pa je pri nas premalo razpoložljivega kapitala in zadevnih strokovnjakov, je potoval g. Oswatitsch pred dnevi v inozemstvo in navezal tam s finančnimi krogi stike zaradi eksploatacije ležišč bakra pri Blagovici. Pogajanja se ugodno razvijajo in bodo najbrž že v kratkem uzročno zaključena. Tragična smrt očeta g. Oswatitscha seveda ni v nikaki zvezi s to zadevo, marveč je bila posledica dolgotrajne živčne bolezni in izčrpanosti. Gosp. Oswatitschu ml. želimo pri izvedbi njegovih načrtov popoln uspeh!

— Pogreb g. Oswatitscha. Truplo tragično umrlega celjskega trgovca g. Maksa Oswatitscha st. bodo prepeljali danes iz Celja v Gradec. Pokopnoga bodo položili danes ob 18. na pokopališču pri Sv. Petru v Gradcu v rodbinsko grobnico k zadnjemu počitku.

— Umetnostna razstava mladih slovenskih slikarjev Franja Goloba in Alojza Šušmelja v dvorani Celjske mestne hranilnice vzbuja veliko zanimanje. Zato bo razstava odprta odsej vsak dan od 18. t. m. od 9. do 12. in od 13. do 20.

— Slepa šahovska simultanka. Celjski šahovski klub bo priredil danes ob 20. v hotelu »Union« slepo šahovsko simultanko, ki jo bo igral znani celjski šahist g. Ivo Lešnik proti 8 igralcem. Slične prireditve enkrat zganajo odločilni činitelj in to zadevo resno vzamemo v preizkus, saj ljudem zaradi teh sramotnih plač ne pomaga nobena dobrodelna akcija več.

3. Znano je, da so stanovanja trboveljskih rudarjev podobna bolj brigom, kakor pa slovesnim bivališčem. Če v eni sami hiši, kjer morajo po štiri stranke uporabljati en štedilnik in eno kuhinjo, živi na stošine ljudi, to ne ustreza osnovam zdravstva in tudi ne najprimitivnejšemu socialnemu čutu.

4. Sedja naj se strastvenosti dom, da se posvetovalnica za matere izpolni v popolni otroški dispanzer.

5. Po doseganju ugotovitvah kužnega indeksa, ki znaša pri trboveljskih učencih povprečno 45%, je jasno, da je področje preobsežno, da bi ga mogel obdelati en sam dispanzer. Zato bi bila nujno potrebna šolska poliklinika, ki bi prevzela vsaj polovico bremena.

6. Ker mala deca ne more daleč od doma, naj se ustanove otroški vrte: po kolonijah (v vseh centrilih delavskih kolonij).

7. Šole naj dobe mladinske kopališča.

8. Oblastva naj prepreči beračenje otrok.

9. Otroci notoričnih pijancev naj se odvzamejo in dajo v zavode.

10. Soli odrasla mladina se mora zaposliti ker je to najnujnejša zahteva ki se bo kruto maščevala če jo puščamo v nemar.

Potek konference je bil izredno živahen in želeli je, da bi želje in zahteve trboveljske občine našle razumevanja na odločilnih mestih.

njega učesa je bila bolnica včeraj radikalno operirana ter se nahaja v nadaljnji bolniški negi kot bacilonosec na infekcijskem oddelku. Enake in podobne infekcije nastopajo od časa do časa v vsaki bolnišnici ne samo pri nas, ampak po vsem svetu — podobno kakor one nastopajo po raznih šolah, internatih, vojašnicah etc., ker je znano, da bacilonosec bacilov daviče nikakor niso redki. Tako je Higijenski zavod v Ljubljani pred par leti preiskal več tisoč zdravih šolskih otrok v ljubljanski okolici in našel med njimi preko 3% bacilonoscev daviče. Smatra se, da je odstotek bacilonoscev med odraslimi v Srednji Evropi 1—2%, v času epidemije seveda več. Zato ni čudno, da se med bolniki, ki se sprejemajo v bolnišnice na razne oddelke, nahaja tudi nekaj bacilonoscev. Stalna izolacija vseh bacilonoscev ne samo daviče, pa tudi drugih bolezni, je pa zaradi velikega števila sploh nemogoča. Radi pa priznavamo nujno potrebo po zgraditvi novega infekcijskega oddelka.

— Združenje mesarjev in klobasitarjev v Ljubljani naznanja cenj občinstvu, da bo do mesarskih lokali in klobaznic odprte ob nedeljah in praznikih od 15. t. m. do 15. septembra od 5. do 9. ure dopoldne. Toliko v vrednost, da se vsaka stranka pravčasno preskrbi z mesom.

— Posesniki konj in voz se opozarjajo da bo v kratkem vojaški pregled vseh doraslih in še nepregledanih konj. Kdor ima take konje, naj jih najkasneje do 20. t. m. zgasi v mestnem vojaškem uradu na Ambrozevem trgu št. 7-I. soba 3. od 8. do 12. V vojaškem uradu je treba vedno sproti prijavljati tudi vsako spremembo, kakor: nakup, prodajo, pogin itd. Za nepokorne se predvideva ostre kazni.

— Ne samo kam bomo šli za praznike, temveč bolj važno je, kaj bomo vzeli s seboj za jesti, da nam bo res prijetno. Narzek Kleofichove šunka in sa/ame je prava slast prirodi. Konzerve, sir, sardine, slanina in vse drugo kar najbolj tekne na izletih dobihte garantirano sveže, v veliki izbiri pri V. A. Janež, delikatesni trgovini na Aleksandrovi cesti, pri operi telefon 34—55.

— Botri, velike fotografije po din 4, če se pri nas slikate za karte. Foto Staut, Gledališka 16.

— Oblike in klobuke kemično čistil barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich. 2

Iz Celja

— Na današnje skoptično predavanje tajnika ljubljanskega fotokluba g. K. Kocijančiča, ki se bo vršilo ob 20. na meščanski šoli pod okriljem Ljudske univerze, opozarjamo celjske občane, posebno prijatelje lepih šol in amaterje, ki se jim s tem nudi v Celju ne preveč pogosta prilika za uro prijetnega in nazornega pouka o fotografiki spretnosti.

— Razvite dečje prapora Sokolskega društva v Celju bo v nedeljo 23. t. m. Prireditelji bo na telovadnici pri mestni narodni šoli. Podrobnosti bodo razvidne z lepakovi. Poropu bo kumovala sestra Zofka Debelakova, ki si je baš za telesno vzgojo dece pridobila trajne zasluge. Svečanost razvija prapora bo spremljal društveni telovadni nastop vseh moških in ženskih oddelkov celjskega sokolskega društva, tako da bo obenem tudi društvo pokazalo, koliko je napredovalo od svojega zadanega nastopa. Narodno občinstvo iz Celja in okolice bo gotovo v velikem številu obiskalo prireditve. Vabljeni so vsi, zlasti pa družine s šoloobvezno dečo. Narodna društva prosimo, da bi svojemu članstvu priporočila obisk te prireditve.

— Do eksploatacije ležišč bakra pri Blagovici bo prišlo. Včeraj smo objavili notico, da zaenkrat še niso uspela pogajanja lastnika motniškega rudnika g. Maksa Oswatitscha iz Celja glede pritegnitve nemškega kapitala za eksploatacijo ležišč bakra, ki jih je izsledil g. Oswatitsch pri Blagovici. Včeraj pa se je zglasil g. Oswatitsch v našem celjskem uredništvu in izjavil, da vlada za omenjena ležišča bakra v inozemstvu veliko zanimanje. Ker pa je pri nas premalo razpoložljivega kapitala in zadevnih strokovnjakov, je potoval g. Oswatitsch pred dnevi v inozemstvo in navezal tam s finančnimi krogi stike zaradi eksploatacije ležišč bakra pri Blagovici. Pogajanja se ugodno razvijajo in bodo najbrž že v kratkem uzročno zaključena. Tragična smrt očeta g. Oswatitscha seveda ni v nikaki zvezi s to zadevo, marveč je bila posledica dolgotrajne živčne bolezni in izčrpanosti. Gosp. Oswatitschu ml. želimo pri izvedbi njegovih načrtov popoln uspeh!

— Pogreb g. Oswatitscha. Truplo tragično umrlega celjskega trgovca g. Maksa Oswatitscha st. bodo prepeljali danes iz Celja v Gradec. Pokopnoga bodo položili danes ob 18. na pokopališču pri Sv. Petru v Gradcu v rodbinsko grobnico k zadnjemu počitku.

— Umetnostna razstava mladih slovenskih slikarjev Franja Goloba in Alojza Šušmelja v dvorani Celjske mestne hranilnice vzbuja veliko zanimanje. Zato bo razstava odprta odsej vsak dan od 18. t. m. od 9. do 12. in od 13. do 20.

— Slepa šahovska simultanka. Celjski šahovski klub bo priredil danes ob 20. v hotelu »Union« slepo šahovsko simultanko, ki jo bo igral znani celjski šahist g. Ivo Lešnik proti 8 igralcem. Slične prireditve enkrat zganajo odločilni činitelj in to zadevo resno vzamemo v preizkus, saj ljudem zaradi teh sramotnih plač ne pomaga nobena dobrodelna akcija več.

3. Znano je, da so stanovanja trboveljskih rudarjev podobna bolj brigom, kakor pa slovesnim bivališčem. Če v eni sami hiši, kjer morajo po štiri stranke uporabljati en štedilnik in eno kuhinjo, živi na stošine ljudi, to ne ustreza osnovam zdravstva in tudi ne najprimitivnejšemu socialnemu čutu.

4. Sedja naj se strastvenosti dom, da se posvetovalnica za matere izpolni v popolni otroški dispanzer.

5. Po doseganju ugotovitvah kužnega indeksa, ki znaša pri trboveljskih učencih povprečno 45%, je jasno, da je področje preobsežno, da bi ga mogel obdelati en sam dispanzer. Zato bi bila nujno potrebna šolska poliklinika, ki bi prevzela vsaj polovico bremena.

6. Ker mala deca ne more daleč od doma, naj se ustanove otroški vrte: po kolonijah (v vseh centrilih delavskih kolonij).

7. Šole naj dobe mladinske kopališča.

8. Oblastva naj prepreči beračenje otrok.

9. Otroci notoričnih pijancev naj se odvzamejo in dajo v zavode.

10. Soli odrasla mladina se mora zaposliti ker je to najnujnejša zahteva ki se bo kruto maščevala če jo puščamo v nemar.

Potek konference je bil izredno živahen in želeli je, da bi želje in zahteve trboveljske občine našle razumevanja na odločilnih mestih.

KINO
TEL. 21-24
MATICA
Danes poslednjič!
Vesela filmska komedija
DVOJKE V ENI OSEBI
Adela Sandrock, Ralph Artur Roberts
Danes predstava ob 16. in 21.15 uri, predstava ob 19.15 uri odpade valed koncerta.

TEL. 27-30
SLOGA
Na splošno željo samo še danes!
Prekrsna ljubzenska romanca
DEMON LJUBEZNI
Loretta Joung Robert Taylor

Matineja ob 14.15 uri
Mala SHIRLEY TEMPLE v ljubki vlogi kot
MALI POLKOVNIK

TEL. 22-21
UNION
Danes poslednjič!
Filmska zgodba iz življenja malega dečka
ULICA DO RAJA
Hans Moser Peter Bosse

Dodatek: Slovenski film o kajak sportu v savski soteski pri Trbovljah in na Cerkljskem jezeru. — Foto prof. Ravnik.

Predstave ob 16.19. in 21.15.

ditve v Celju doslej še ni bilo. Zato bo ta šahovska produkcija gotovo zanimala vse celjske šahiste in prijatelje šaha.
— Kino Union. Danes ob 16.15 in 20.30 vefiljm »V krvi in plamenu« z Gerdo Lundquistom in tednik ob 18.30 matineja.
KINO METROPOL, prišaha danes ob 16.15 in 18.15 »TARZAN ZMAGOVALEC«. Ob 20.30 »ZA CENO ŽIVLJENJA«.

Iz Maribora

— Kraljičin dar. Revna delavka Marija Holcananova iz Marenberga, ki ima 7 neprekosljenih otrok, se je v stiski obrnila s prošnjo za pomoč na Nj. Vel. kraljevo Marijo. Kako je bila uboga vdova prijetno presenečena, ko je te dni prišel na njen naslov iz Beograda velik paket z živili.

— »Nanosova materinski dan, ki ga je priredil ženski krožek društva »Nanos« 12. t. m. v dvorani Ljudske univerze, je lepo uspel. Pozdravne besede je spregovorila predsednica krožka gđ. Pahorjeva, nakar je mala Marasova deklamirala »Cemu?« V skrbno sestavljenem nagovoru je gđ. Slava Pahorjeva proslavljala dobroto naših mater. Sledile so deklaracije, recitacije in pevske točke krožkovega pevskega zbora. Vrhunec pa je dosegla proslava v recitacijah gđ. Elvire Kraljeve, ki je recitirala Glasjevo »Materi«, Zupančičevo »Pričakovanje«, Gasparjevo »Raj« ter Cankarjevo »Tugo učenosti«. G. Pečar je recitiral Kocijančičovo »Poslednja cesta« in Cankarjevo »Mat v bolešči«. G. Wilhelm pa Kosovelovo »Maj čaka« in Cankarjevo »O mati, zdaj vem«. Ženski pevski odsek je pod vodstvom svojega zborovodje g. Hvala odpel »Oj le šumi gozd zeleni« in venček Šantloviških istarskih narodnih pesmi. Zaključno besedo je imela gđ. Pahorjeva.

— Zagrebški madrigalisti so koncertirali v sredo zvečer ob srednjem obisku glasbene publike v kazinski dvorani in zelo lep umetniški uspeh. Mariborčane je zelo zanimala posebnost zbora, ki pri petju sedi in ki ga vodi dirigent iz sredine zbora, ne pred

Gospodarstvo

Novo kreditiranje kmetov

Državni denarni zavodi bodo v ta namen dali na razpolago 600 milijonov Din

Ze o priliki svojega nedavnega poseta v Ljubljani je podpredsednik Privilegirane agrarne banke g. Andrija Radović razpravljajal o problemu novega kreditiranja kmetov. Razvil je svoj program glede bodočih nalog Privilegirane agrarne banke, ki naj bi postala nekaka centralna zadruga kreditne organizacije, in svoj program glede vloge tega zavoda v zvezi z reorganizacijo zadruga kreditne.

Sedaj objavlja beograjska »Politika« nekaj informacij o stanju tega vprašanja in pravi, da je prizadevanje glede novega kreditiranja kmetov že v toliki meri napredovalo, da se že lahko govori o konkretnih dejstvih. Vprašanje denarnih sredstev, ki je bilo prej najtežje vprašanje, je danes relativno najlažje rešljivo. Potrebna vsota 600 milijonov Din je zagotovljena. Ta denar bodo dali na razpolago Narodna banka, Poštna hranilnica in Državna hipotekarna banka. Kakor se zdi, imajo te ustanove obilna denarna sredstva, da lahko brez večjih težav izločijo vsote po 100 do 200 milijonov Din, tako da lahko še v polni meri zadostijo potrebam ostalih gospodarskih panog. Denar bi dobila na razpolago Privilegirana agrarna banka kot specialni kredit za kreditiranje kmetov, in sicer po nizki obrestni meri. Medtem ko je vprašanje potrebnih sredstev relativno lahko rešiti, predstavlja na drugi strani vprašanje načina kreditiranja težaven problem, ker je treba tu oprežno postopati in se ne sme ponoviti praksa, kakor smo jo doživeli s starimi kmečkimi dolgi, s katerimi smo imeli drage izkušnje. »Politika« pravi, da do danes še ni razčiščen vprašanje, na kakšen način se bo uredilo vprašanje načina kreditiranja. To vprašanje je še načeto in bo najbrž še dalj časa predmet proučevanja zainteresiranih ustanov in njihovih strokovnjakov. Tudi se ni odločeno, tako pravi »Politika«, ali se bodo ta sredstva dala v obliki neposrednih individualnih kreditov ali pa preko zadrug, odnosno zadrugnih zvez. List zatrjuje, da obstojajo glede kreditiranja preko zadrug znane težave, ker naše zadrugništvo še vedno ni urejeno. Denarne ustanove, zlasti državne in privilegirane, gledajo z nekim nezaupanjem na kreditno sposobnost nekaterih zadrugnih zvez. Vprašanje pa bo razčiščen, do roka, v katerem je predvideno, da se prične z novim kreditiranjem kmetov, kar je v zvezi z novim zadrugnim zakonom, ki je že sprejet v skupščinskem odboru in bo na prvem prihodnjem rednem zasedanju skupščine prišel na dnevni red v skupščinskem plenumu. Novo kreditiranje pa se tudi ne more pričeti prej, nego bo končano prevzemanje dolžniških dokumentov za stare kmečke dolge od strani Privilegirane agrarne banke. Ta rok pa

traja do konca junija. Novo kreditiranje se ne bo moglo začeti pred koncem junija. Pa tudi po tem roku bo potrebno še nekaj časa, da se bo Privilegirana agrarna banka našla balasta za ureditvijo starih kmečkih dolgov.

Novo kreditiranje kmetov bo predstavljalo organiziranje docela novega posla v posebnem oddelku Privilegirane agrarne banke, medtem ko bodo ostali posli banke postopno likvidirani. Tudi še ni rešeno vprašanje, na kako dolgi rok se bodo dajala ta posojila in kakšna bo obrestna mera. Sigurno je, da se ta denar ne bo uporabljal za dolgoročno posojila in bo znašal rok novih posojil 9 mesecev od enega leta. Prav tako je treba rešiti vprašanje obrestne mere, ker morajo biti ta posojila poceni. V načrtu so predvideni posebni kmečki menični blanketi, za katere bo takša precej nižja.

Kakor je razvidno iz gornjih informacij, ki jih objavlja »Politika«, gredo načrti za novo kreditiranje kmetov za tem, da se nova sredstva razdelijo centralno preko Privilegirane agrarne banke in da se uporabijo le za novo kreditiranje kmetov. S tem pa še ne bi bilo rešeno vprašanje vzpostavitve likvidnosti naših kreditnih zadrug, ker bi bilo v ta namen najprej potrebno, da dobe naše posojilnice nova denarna sredstva na podlagi odslopljenih starih kmečkih dolgov, da bodo lahko vsaj deloma priče izplačevati vloge. Novi načrti nam zopet odkrivajo, da se njegovi iniciatorji niso nič ozirali na posebne razmere, ki vladajo v slovenskem zadrugstvu. Kmečko kreditno zadrugništvo v Sloveniji se razlikuje od kmečkoga zadrugništva v ostalih državah predvsem v tem, da imajo naše posojilnice znatne obveznosti nasproti vlagateljem, medtem ko imajo kmečke zadrugne na jugu države zelo malo hranilnih vlog, saj so bile po večini ustanovljene zato, da posredujejo pri razdeljevanju kreditov med Privilegirano agrarno banko in zadrugniki, medtem ko deluje naše kmečko kreditno zadrugništvo na osnovnem načelu samopomoči. Že zdaj se upravičeno bojimo, da od zneska 600 milijonov Din, ki je namenjen za novo kreditiranje, ne bo prišlo mnogo v Slovenijo. Četudi bo obrestna mera, ki jo bodo zahtevale Narodna banka, Državna banka in Poštna hranilnica, nizka, se bo zaradi stroškov precej povečala, preden bo prišel denar preko Privilegirane agrarne banke, zadrugnih zvez in zadrug, do kmeta. Bojimo se, da bo nastal enak položaj, kakor v dobi, ko je imela Privilegirana agrarna banka obilna denarna sredstva, pa od tega dravska banovina ni imela nič koristi, ker je bil ta denar predrag, čeprav je bil za razmere v južnih krajih gotovo poceni.

Brez klobuka...

brez plašča...

toda utrjeno kožo...

Uživajte mladost in svobodo, kajti krema NIVEA skrbi za Vašo kožo in jo varuje, kakor pri pomladanskem solncu tako pri dežju in vetru. Samo krema NIVEA vsebuje EUCERIT, okrepčevalno sredstvo za kožo in Vam daje mladosten, svež in zdrav izgled.

Poslovanje bank v lanskem letu

Za leto skupščino, ki se bo vršila 23. t. m., je Udruga bank v Beogradu izdala svoje poročilo, ki se v uvodu bavi z bančno krizo ter ugotavlja, da se je bančna kriza v lanskem letu še poostriila, če se vzamejo vse banke kot celota. Res so na eni strani denarni zavodi, ki so uredili svoje kreditne odnose in beležijo povratek zaupanja in oživljenje poslov pri relativni likvidnosti ter izkazujejo tudi primeren dobiček, vendar pri ogromnem številu manjših bank stanje ni zadovoljivo in so v tihi likvidaciji. One banke, ki so v večji meri dajale kredit kmetu, so prišle z likvidacijo kmečkih dolgov v zelo neugodnih položajih. Pri mnogih teh bankah je nastopila nerentabilnost poslovanja in je s tem odpadel pogoj za nadaljnji obstoj. Od 610 privatnih bank, ki jih imamo v naši državi, jih je 312 pod zaščito, t. j. 51,3% skupnega števila. Od tega števila 313 bank, ki so pod zaščito, jih je 248, ki jim je že končno odobrena zaščita. Povečanje denarnih zavodov pod zaščito ni razveseljujoč pojav. Poostritev bančne krize v letu 1936, se bo jasno pokazala v tekočem letu in je pričakovati, da se bodo pomnožile likvidacije manjših bank.

Na denarnem trgu se je lani povečala likvidnost. Če bi se vprašanje likvidacije kmečkih dolgov rešilo na način, kakor so to zahtevali denarni zavodi, t. j. z izplačilom v gotovini, bi bilo stanje bank mnogo ugodnejše, bi bi banke lahko pričele z novim kreditiranjem. Poročilo ugotavlja, da bi zlata podlaga Narodne banke dopuščala glede na 25 odstotno minimalno kritično obliko bankovcev in obveznosti na pokaz v višini 8.36 milijarde Din, medtem ko je znašala vsota oblika bankovcev in obveznosti na pokaz ob koncu lanskega leta le 7.04 milijarde Din, t. j. za 1.32 milijarde Din manj.

Pri privatnih bankah in hranilnicah so hranilne vloge v teku lanskega leta narasle za 210 milijonov Din, pri državnih denarnih zavodih pa za 371 milijonov Din, kar dokazuje, kako državni denarni zavodi konkurirajo zasebnim. Lani so denarni zavodi v veliki meri plasirali svoja razpoložljiva sredstva v državne bone. V tej zvezi poudarja poročilo, da imamo v naši državi sicer na dolgoročni papir, ki je zasnovan

dozvoljenje za zgradbo take tvornice v Jugoslaviji.

— Konkurs je razglašen o imovini Ivana Remžarja, gostilničarja in neprotokolirane trgovca v Zverovici, p. Grubovo pri Cerklju (upravniki mase Milan Kravanja, trgovca v Cerklju; prvi zbor upnikov pri srečnem sodišču v Cerklju 24. maja ob 10, prijavni rok do 10. junija, ugotovitveni rok 25. junija).

— Večna popravila na strojih zahtevajo mnogo dragocene časa in denarja. Pomislite, ali ne bi bolje in hitreje producirali vaši obrati, če bi si namesto vaših zastaralih strojev nabavili nove! Pomladni velesejem v Ljubljani od 5. do 14. junija vam bo nudil bogato izbero najrazličnejših strojev.

— Poštna hranilnica podružnica v Ljubljani na binkoštni ponedeljek 17. maja t. l. ne bo poslovala za stranke.

Borze

Na ljubljanski borzi so bili danes v privatnem kliringu avstrijski šilingi zaključeni po 8.12, angleški funti pa po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.0950, v grških bonih po 32.50 in v klirirskih nakaznicah na lire po 2.01. Nemški klirirski čeki stanejo v Ljubljani 12.15, v Beogradu 12.18, in v Zagrebu 12.18, odnosno za konec junija 12.1950, za 15. julij 12.27 in za 15. avgust 12.29.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila tendenca v državnih papirjih slaba. Vojna škoda je popustila in je bila zaključena po 398, pozneje pa se je tečaj zopet nekoliko popravil in je bil promet po 402 (v Beogradu po 402.50—403). V ostalih vrednotah ni bilo prometa, tečaji pa so bili deloma nekoliko nižji.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2393.15 — 2407.75, Berlin 1746.08 — 1757.91, Bruselj 733.95 — 739.01, Curij 996.45 — 1003.52, London 214.78 — 216.84, New York 4319.75 — 4356.07, Pariz 195.02 — 196.46, Praga 151.73 — 152.83, Trst 228.44 — 231.53, Curij, Beograd 10, Pariz 19.57, London 21.5825, New York 436.625, Bruselj 73.6750, Milan 23, Amsterdam 240.0750, Berlin 175.30, Dunaj 81.70, Stockholm 111.25, Oslo 108.45, København 96.35, Praga 15.23, Varšava 82.90, Budimpešta 86, Atene 3.90, Bukarešta 3.25.

Efekt

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 402 — 403, 4% agrarne 52 — 52.75, 6% begunške 76.50 bl., 6% dalm. agrarne 74.25 bl., 7% invest. 88.25 den., 7% Drž. hip. banka 99 den., 7% Blair 85 bl., 8% Blair 92.50 — 93.50, delnice: PAB 197 bl., Trboveljka 250 — 270, Sečera Ovišek 185 — 200, Gutman 60 — 70, Našice 850 bl., Osijska ljevaonica 180 — 190, Dubrovačka 370 bl., Jadranska 400 den., Beograd. Vojna škoda 402.50 — 403 (402.50 — 403), 4% severne agrarne 51.50 — 52, 6% begunške 75.25 — 75.50, 6% dalm. agrarne 73 — 73.75 (73.25), 7% invest. — (87.50 — 87.75), 7% Drž. hip. banka 99 den., 7% Blair 85 — 85.50, Narodna banka 7175 — 7250, PAB 195.50 — 197.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 13. maja. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 122.25, za julij 115.75, za sept. 114.50; koruza: za sept. 106.50.
+ Winnipeg, 13. maja. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 128.1250, za julij 126.50, za sept. 117.1250.

Strojniki in kurjači v mezdnem gibanju

Nastopajo zlasti zoper nepotrebne inozemce

Kakor smo že svoj čas poročali, se mimo ostalih delavskih skupin tudi strojniki nahajajo v mezdnem gibanju, in prihodnje dni bo njihova strokovna zveza po svojih sekcijah predložila vsem bančnim upravam osnutke kolektivne pogodbe, ki so ga pretresali in odobrili na številnih konferencah in zborovanjih po vsej državi. Osnutek predlaga predvsem sistematično kategorizacijo plačilnih razredov, tako da bi znašala minimalna mesečna meza 1500 do 2000 din, posamezni razredi pa naj bi se skladali s kategorijami po pravilniku o polaganju strojniških izpitov. Druga temeljna zahteva je uvedba rednih plačilnih dopustov, ki naj bi znašali po letih službe po 7 do 14 dni. Hkratu naj bi se s kolektivno pogodbo priznala strokovna organizacija in zagotovilo spoštovanje zakona o zaščiti delavcev, obrtnega zakona in pravilnika o opravljanju parnih naprav. Važna je tudi določba, da bi smeli biti ob parnih kotlih zaposleni samo za takšne posle kvalificirani strojniki in kurjači. Zlasti nekatera velika podjetja namočajo za strojnike in kurjače dela ljudi brez vsakršne strokovne izobrazbe, pa ni čudno, da so po

strojnih obratih tako pogoste delovne nesreče.

Ene izmed aktualnih točk na programu Zveze strojniškov kraljevine Jugoslavije je borba, naj se za vsa strojniška in kurjaška mesta sprejemajo izključno samo domače delovne moči, ki jih je dovolj na razpolago, po raznih tovarnah in zavodih pa še zmerom uživajo prvenstvo inozemci. V Sloveniji jim je sicer polagoma uspelo, da so v tem pogledu uveljavili domačega delovnega človeka, na Hrvaškem in v Srbiji pa so strojniki še zmerom skoraj sami inozemci, predvsem Madžari. Razen tega so strojniki postavili odločno zahtevo, da se mora vse dotlej, dokler bo v njihovi stroki še kaj nezaposlenosti, strogo preganjati sistem dvojnega zaslužkarstva. Zahteva, ki jih stavlja s predlogom svoje kolektivne pogodbe, so življenjskega pomena za prosep vsega stanu, in ker vlada med njimi tudi čvrsta stanovska zavest — saj so skoraj stodoletno organizirani — bodo svojo pravico gotovo izvajali. Strojnik je srce vsakega tovarniškega obrata, pa smemo najbrž upati, da bo strojnikom tudi v delovnem občestvu odkazano mesto, ki jim gre.

Iz škoške Loke

— Novi geotisk dom. Glasilo kranjskega župnika g. škrlca se zelo hudoje nad novim gasilskim domom in hvali da našnjo upravo gasilске čete, da za novi dom ni niti z mezinem mignila. Zato pa današnji ofirer, ki je za izredne zasluge za gasilstvo kar dvakrat odlikovan, tem krepkeje miglje. Svojas je krepko glasoval za prodajo starega gasilskega doma (prav, da se je še bal JNS režima!), kmalu nato se je pričel, da ne prestopi praga novega doma, a ni preteklo mnogo časa, pa je že prido hodil vanj na obrtniška zborovanja. Tako je bilo tudi s Sokolom, Denes ga ne mara, toda 1. 1930 je podal pismo izjavo in prošnjo, naj ga Sokol sprejme v delovno članstvo... Kar se pa trditve tiče, da ima četa in občina škodo od novega gasilskega doma in gasilska četa povrh še ogromen dolg, se doplnik prav na široko laže. Znano mu je seveda, da je bil prejšnji dom, čeravno so ga gasilci zgradili, last občine, ki ga je iz važnih gospodarskih razlogov zamenjala za stavbišče proti temu, da je dobila 20.000 din kot razliko v vrednosti. Doplnik je kot član občinskega odbora sam zato glasoval, Ravnotako je bil tudi član čete, ko je ta ponovno zahtevala zgraditev novega gasilskega doma v Zvezdi. Občina je gasilec za novi dom dala 50.000 din mesto pot podporo kot formalno posojilo, in danes znaša dolg le še okrog 30.000 din. Kakšna »ogromna« zadožitev je torej to?

Iz Gornjega grada

— Vozni red na avtobusni progi Maribor — Gornja Radgona — Radenci, Od. 1. t. m. vozi avtobus podjetnika Linnigerja

KODAK VOLLEND 620

s prožilcem na kameri

je pravo malo tehnično čudo! Kajti - tudi krajša časovna snetja od 1/2 do 1/10 sek. lahko napravite iz roke - ostro in jasno - brez stojala!

POMNITE:

KODAKOVA VOLLEND 620 PREDSTAVLJA

TO

KAR SI VI ŽELITE!

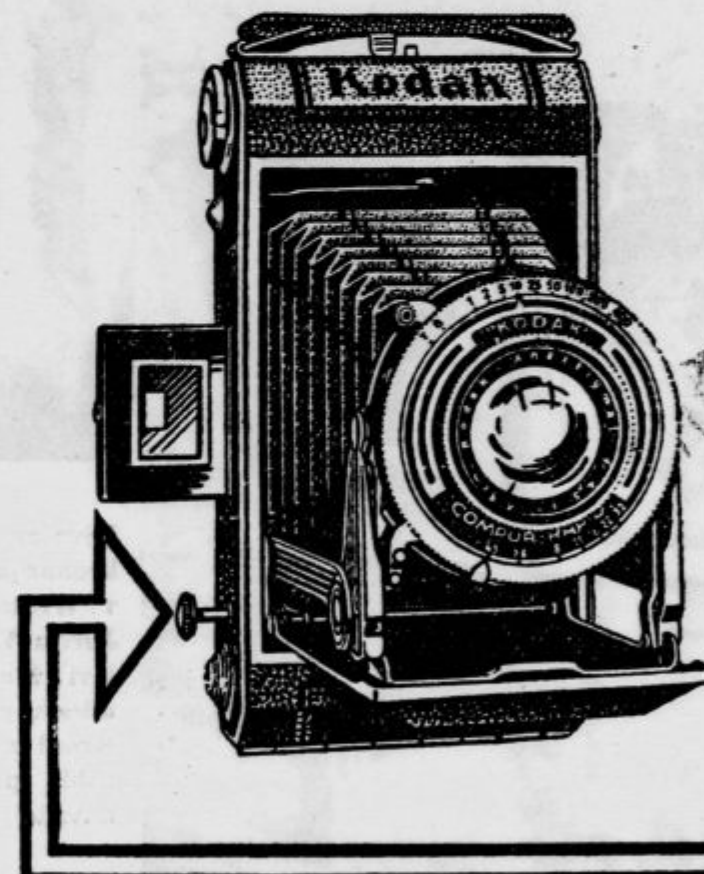
Različne jake optike, ugrajeni samoprožilec, izvedba v kromu itd.

Zahtevajte ponudbe od Vašega fototrgovca ali naravnost od tt.

KODAK, d.s.o.j.

ZAGREB

ILICA 24

+ Novosadska blagovna borza (13. t. m.) tendenca neapremenjena. — Pšenica baška, sremska 173 — 175, slav. 172 — 174 banatska 172 — 174, baška, potiska 177 — 179. Oves: baški, sremski, slav. 102.50 — 105. Ri: baška 144 — 146. Koruza: baška in sremska 93 — 95, banatska 91 — 93. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 252.50 — 262.50, »2« 232.50 — 242.50, »5« 212.50 — 222.50, »6« 182.50 — 192.50, »7« 152.50 — 162.50, »8« 115 — 120. Otrobi: baški, banatski 91 — 96.

BOMBAZ

+ New York, 13. maja. Tendenca stalna. Zaključni tečaji: za maj 12.76 (prejšnji dan 12.70), za okt. 12.61 (12.55), za dec. 12.59 (12.52).

Radio

Petek, 14. maja

Ljubljana 11: Šolska ura: Steklo in stekleni izdelki — dialog z učenci, vodi g. Miloslav Zor. — 12: Domači zvoki (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Plošče. — 14: Vreme, borza. — 18: Organizacija zaščite matere in otroka (ga. prof. Olga Grahorjeva). — 18.20: Koračnice (plošče). — 18.40: Francoščina (dr. S. Leben). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Mesečni kulturni pregled (iz Beograda). — 19.50: Zanimivosti. — 20: Koncert Kmečkoga tria. — 21: Plošče. — 21.10: V. koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.30: Angleške plošče.

Lahko prebavljivo, čokoladnega okusa, ne zapira. V KaAba je tropično solnce! KaAba vsebuje redilne soli kot materino mleko.

Zdravi in bolani, otroci in odrasli so navdušeni s KaAbo, ki poleg finega užitka daje moč in osvežuje telo in duh.

KaAba je vedno gotova za uporabo. No prodaj v trgovinah blvd in originalnih stav. 1/2 kg (Dim 7.) in 1/4 kg (Dim 14.). Kupite še danes svoj KaAba, ali zahtevajte priroč. znanje Dim 1. — za potnično brezplačni vzorec od hrdle: Kava Hog d.d., oddelk KaAba, Zagreb, post. pred. 158.

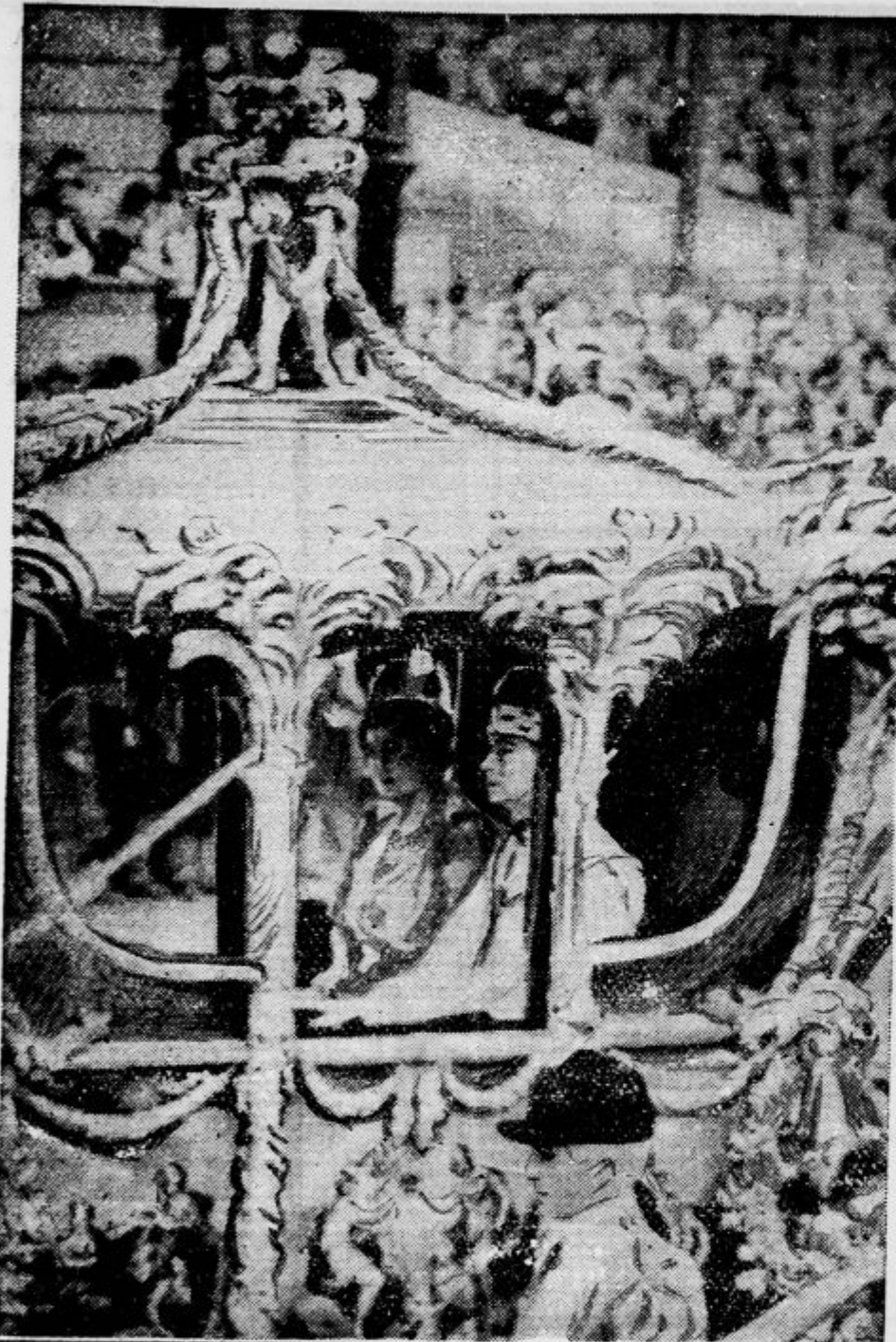
Sobota 15. maja

Ljubljana 12: Pester program s plošč. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Plošče. — 14: Vremenska napoved. — 18: Za dolopust igra Radio orkester. — 18.40: Pogovori s poslušalci. — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Sodobna slovenska dramatika (L. Mrzel). — 19.50: Pregled sporeda. — 20: O zunanji politiki (dr. A. Kuhar). — 20.30: Oprostite, velenecenje... En dan iz življenja pošteniaka Peregrina Paška. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.20: O naših izseljenceh (g. Jože Premrov). — 22.30: Plesna muzika s plošč.

Beograd 17.20: Narodne melodije. — 17.45: Skladbe za čelo. — 19.50: Pevska ura. — 20: Pester program. — 22.20: Lahka in plesna muzika s plošč. — Zagreb 17.15: Koncert orkestra. — 20: Zvočna igra. — 20.30: Skladbe za orkester in klarinet. — 21: Pester program. — 22.20: Godba za ples. — Praga 19.50: Zvočna igra. — 20.20: Joh. Straussova opereta »Noč v Benetkah«. — 22.20: Plošče. — 22.35: Ples. — Varšava 19.50: Madrigali. — 20.50: Prenos s Dunaja. — 22.15: Lahka in plesna muzika. — Dunaj 12: Italijanska orkestralna glasba. — 15.15: Orkester mandolin. — 16.25: Plošče. — 18.05: Ura komorne glasbe. — 19.30: Iz pevskih iger. — 20: Veliki spomladanski potpuri. — 21.35: Klavirski koncert. — 22.20: Strmelji igrajo. — Berlin 18: Vesela melodija za Binkošti. — 19: Serenade. — 20.10: Dunajski večer. — 22.20: Prenos iz Münchena. — 24: Plesna muzika s plošč. — München 18: Majski naprev. — 19.10: Koncert orkestra. — 20.10: Zabaven večer. — 22.30: Godba za ples. — Stuttgart 18: Pester binkoštni program. — 21: Koncert operetne muzike. — 22.30: t

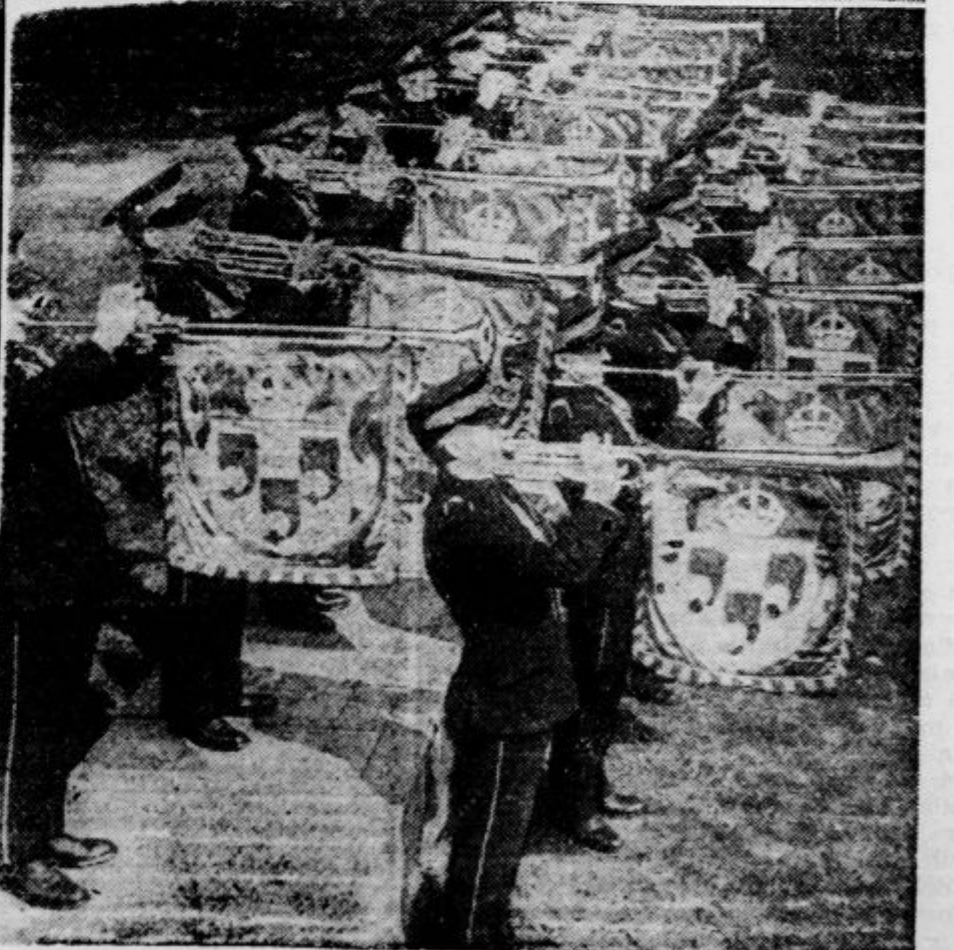
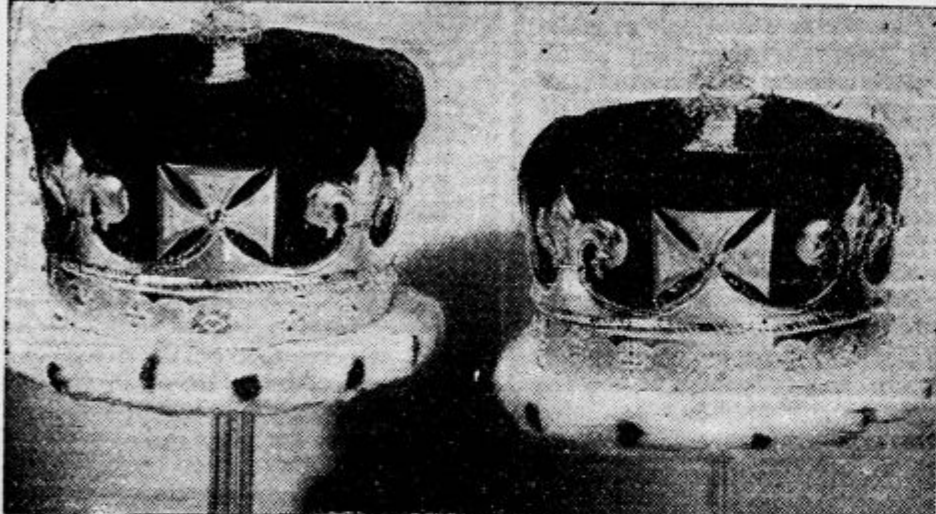
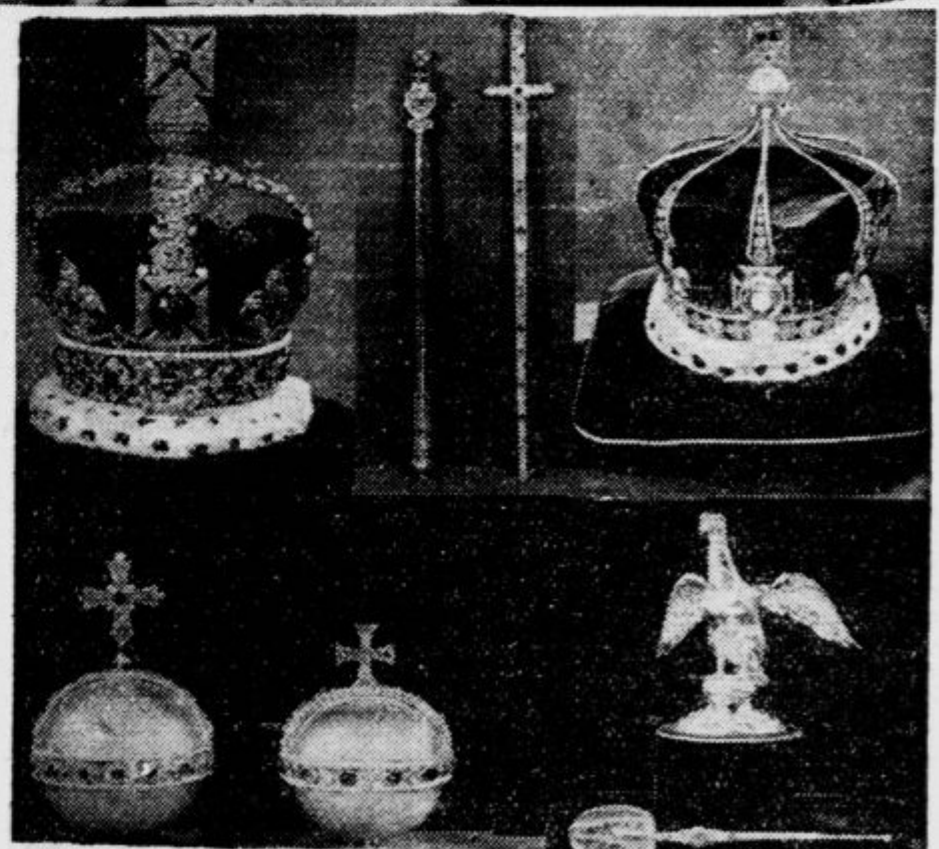
Londonske svečanosti v slikah

Prvi avtentični posnetki, katere so prinesla letala v Jugoslavijo

Levo zgoraj: Kralj Jurij VI. in kraljica Elizabeta se peljeta h kronanju v zlati kočiji — Desno zgoraj: Slavnostni trenutek v Westminstrski katedrali. Nadškof iz Canterburyja polaga Juriju VI. na glavo krono sv. Edvarda — Pod vrhno sliko na levi: Množice ljudstva, ki so kljub hladu in dežju vztrajale na ulicah, gledajo kronanski spreved — Pod vrhno sliko na levi: Kroni za kralja in kraljico ter vladarske insignije, ki so jih rabili pri cerkvenem ceremonijelu — Tretja slika od zgoraj navzdol na levi: Kronici za prestolonaslednico Elizabeto in njeno

sestrico Margareto Rosé — Zraven: Gala obleka, kakršno sta nosili na dan svečanosti vojvodinji Gloucestrska in Kentska — Tik na desni: Notranjščina Westminstrske katedrale s starim prestolom iz lesa, ki ga drugače hranijo v muzeju — Na levi pod kronicama za hčerki kralja in kraljice: Prva slika kaže dekoracije pri vходу v londonsko City, druga prikazuje skupino, ki je noč od torka na sredo prebila kar na ulici — Zraven v sredi: Skupina gledalcev, ki so zavzeli svoje prostore pol dneva pred začetkom svečanosti, preganja spanec s sviranjem in petjem — V desnem kotu spodaj: Trobentači odpirajo slavnostni spreved. Njih skupina je štela 90 pozavnistov

**Točno plačuj »Jutro« naročnino
Varuj svojcem zavarovalnice**

A. POLTZER:

Kaminski napušč

Prigode Patricije Holmove

št. 13

»My lady, v veliko čast bi si štel, če bi vas smel spremiti v gledališče! V »Sadlers Wells Theatre« igrajo drevi italijansko opero... po naključju imam vstopnice — —«

Gospodičin ošabni pogled mu je zavezal jezik. »Sir, vabil neznanih gospodov načeloma ne sprejemam!«

»Tisočkrat prosim za zamero, my lady! Mislim sem seveda, da bi prišli s kakšno prijateljico... Sicer pa dovolite, da se predstavim: caballero Branco de Milonga!«

To zveneče ime je pregnalo zadnje Violetine pomisleke.

★

Med opoldanskim oddihom sta se Patricija in Violet dobili v Liptonovi čajarni.

»Moj dobri prijatelj, grof Branco de Milonga — iz najstarejšega peruanskega plemstva — me je za drevi povabil v opero, Patricija, obljubila sem mu, da te privedem s seboj!«

Patricija ni vedela, zakaj bi odbila vabilo. Gospod

je bil Violetin dobri znanec, opera pa užitek, ki ga je bilo škoda zamuditi. Objubil je torej, in prijateljica ji je dala besedo, da pride ponjo.

Res je Violet nekaj pred osmo uro stopila v penzijo gospe Croysove. Patricija je bila že oblečena.

Dobrosrčna Violet je takoj ponudila Patriciji, da ji prepusti nekaj prstanov, naprsnih igel in zapestnic. Toda Patricija je velikodušno ponudbo hvaležno zavrnila, čeprav se je s tem izpostavila nevarnosti, da se bo zdela njena vnanjost Violetinemu visokorodnemu prijatelju siromašna.

Caballero Branco de Milonga je pričakoval gospodičini v gledališki izprehajalnici. Izpod odpetega plašča se mu je bleščalo brezmadežno belo naprsje, ki ga na sredo nista krasila kakor grah debela briljanta iz »Zakladnice Indije.«

Vednar peruanski plemič Patriciji ni ugajal. Čeprav je imel zal obraz, je nalikoval cenenemu ciganskemu primašu na barvisti razglednici. In še nekaj je motilo Patricijo pri njenem kavalirju: Branco de Milonga — smešno ime, je pomislila Patricija — je bil čudno podoben nekemu mlademu človeku, ki se je Patriciji pred komaj tremi dnevi vsiljivo ponujal za znanca.

Toda podobnost je bila menda zgolj slučajna, zakaj caballero je imel brke in se je bil, kar je takoj povedal. Šele včeraj vrnil z daljšega potovanja.

Izkazalo se je, da je imel Branco de Milonga, ki je sicer nekam začuden zvedel iz Violetinih ust, da

je peruanskega pokolenja, precej dobro ložo. Predstava se je začela, in Patricija je od same zatopljenosti v godbo malone pozabila navzočnost tujega gospoda.

Med oddihom se je ta skoraj izključno ukvarjal z Violeto, za kar mu je bila Patricija hvaležna. Ta okolnost je tudi napotila Patricijo, da po predstavi ni odbila caballerovega vabila. Morda bi se ga bila vendarle otresla, a v Violetinih očeh je prerazločno brala željo, da sprejmeta zapeljivo ponudbo lepega caballera.

Branco de Milonga je bil predložil gospodičnami, da ju povede v izbirni klub, kamor imajo dostop tudi dame — seveda samo sorodnice članov kluba.

Sedli so v taksi — Milongov Rolls Royce je bil pravkar v popravilu — in se odpeljali v klub. A čudno: kakor je spoznala Patricija iz smeri, ni bil ta klub v kakem zahodnem delu mesta, ampak nekje na jugu Londona.

Avto je bil prevozl Kensingtonski park ter ob stal v neki majhni ulici v North Brixtonu. Vhod v klub ni zbujal ravno zaupanja, a Branco de Milonga je potolažil gospodičini, češ da je notranjščina tem sijajnejše opravljena.

Sprejel jih je sluga v nekoliko zamazani livreji, ki je bila pa preobložena z obledelimi zlatimi navišvi; v svojih boljših dneh je spadala najbrže v inventar kakega operetnega gledališča. Njen nosilec je zdaj pomagal spremljevalcu gospodičen pri slačenju plašča. Očividno so mu bili ti prijemi, ki

ji ima drugače vsak služabnik v majhnem prostu. dokaj tuji, kajti vedel se je tako nerodno, da je Caballero osorno zavrnil njegovo pomoč.

Toda mož v ogoljeni uniformi operetnega admiralja si je bil menda vtepel v glavo, da izvrši svojo nalogo do konca. Pri tem je nerodnost zanesla njegovo velikansko šapo Milongu tik pod nos. Ta kretnja je bila usodna, zakaj v naslednjem trenutku so ležali Brancovi lepi, črni, a na žalost umetni brki po tleh. Caballero je ušla zelo neari-stokratska kletvica. V skok je planil pred vrata in zastopil prestrašenima dekletoma pot.

Patricija in Violet sta bili dobro videli ves prizorček. To, da je nosil caballero umetne brke, je zbudilo celó v drugače tako zaupljivi Violeti mučen sum.

Brancov glas je bil nedožen. Je zadrega je zvenela v njem, in posrečilo se mu je celó, da je nekoliko zardel:

»Gospodičini, odpustita ničemnemu človeku to brezpomembno maškarado! Sem pač prepričan, da mi brki lepo pristojijo... in ker sem se dal pred nekaj dnevi na žalost t pregovoriti in sem si jih obrič, sem se začasno okrasil s tujim perjem... Nu, zdaj, ko je izpoved opravljena, prosim, da mi dasta za ta smešni prizorček odvezo in me spremita v notranje prostore... Obljubim vama: caballero de Milonga se bo tem bolj potrudil, da vama pripravi zabaven večer. Ali smem prositi...?!«

Edinstveno priliko

Vam nudi

izredna prodaja

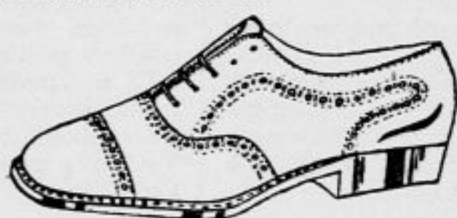
približno 3000 parov

prvovrstnih

čevljev JARA

po silno znižanih cenah

JARA ČEVLJI

Ljubljana, Sv. Petra 20
Zagreb, Ilica br. 61

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1. Dn. davok 8 Dn.
za šifro ali dajanje naslova
5 Dn. Najmanjši znesek
17 Dn.

Semostojno

gospodinjstvo
dobro kuharico, ki opravlja
vsa hišna dela, s dolgotraj-
nimi spravevali, sprejemom.
Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Stalna služba«.

1190-1

Slaščičarski

pomočnik
marljiv, s kolegom — dobi
mesto. Plača po dogovoru.
Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Marljiv slaščičar«.

1197-1

Fotokopista

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Frizerko

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Postrežnico

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Praktikantinja

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Brivski pomočnik

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Frizerko

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

G. Th. Kotman:

Profesor Bizgec gre na

potovanje okoli sveta

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Gumbi - plise

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Obri

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kupim

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kapital

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Posest

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Stanovanje

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Botrac in botrom

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kupim

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kapital

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Posest

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Stanovanje

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Botrac in botrom

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kupim

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kapital

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Posest

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Stanovanje

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Botrac in botrom

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kupim

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kapital

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Posest

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Stanovanje

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Botrac in botrom

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kupim

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kapital

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Posest

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Stanovanje

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Botrac in botrom

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kupim

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kapital

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Posest

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Stanovanje

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Botrac in botrom

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kupim

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kapital

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Posest

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Stanovanje

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Botrac in botrom

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kupim

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kapital

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Posest

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Stanovanje

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Botrac in botrom

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kupim

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kapital

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Posest

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Stanovanje

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Botrac in botrom

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kupim

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kapital

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Posest

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Stanovanje

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Botrac in botrom

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kupim

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Kapital

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.

1190-1

Posest

iskem za takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dro-
gerija«.